PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 270 (8363)

TRST, sreda, 15. novembra 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

Sev. Vietnam uradno privolil v ameriško zahtevo po dodatnih pogajanjih

Verjetno že ta teden novo srečanje med Kissingerjem in Le Duc Thojem

Hanoiskega pogajalca, ki je že na poti v Pariz, je v Pekingu sprejel Čuenlaj - Saigon še vedno odločno nasprotuje sporazumu

PARIZ, 14. — Že ta teden bo po vsej verjetnosti v Parizu novo srečanje med ameriškimi in severnovietnamskimi pogajalci. Hanoi je uradno privolil v dodatne pogovore, ki jih je zahtevala Bela hiša, Le Duc Tho pa se je že podal na pot v francosko prestolnico. Pričakujejo, da bo tudi Kissinger sredi tedna dopotoval v Pariz.

Sporočilo, da je Le Duc Tho že odpotoval proti Parizu, je objavil danes zjutraj radio Hanoi, ki je dodal, da se bo sestal z ameriškimi pogajalci. Radio je dodal, da je to nov dokaz dobre volje in resnosti, s katero se DR Vietnama loteva pogajanj.

Radijsko poročilo ugotavlja, da ZDA niso držale dane obljube ter da niso podpisale sporazuma o koncu vojne. Vlada ZDA nosi celotno odgovornost za nadaljevanje vojne. Če pa bodo ZDA vztrajale pri podaljševanju pogajanj, pri zavlačevanju s podpisom sporazuma in pri nadaljevanju vojne — je dodal radio Hanoi — bo vietnamsko ljudstvo še bolj okrepilo boj, dokler ne bo doseglo neodvisnosti, svobode in miru.

Severnovietnamski voditelji so torej privolili v dodatna pogajanja z Američani, kot je razvidno iz dejstva, da radijsko sporočilo ne omenja stališča, ki ga je doslej zavzemal Hanoi, po katerem naj bi se na morebitnem novem srečanju s Kissingerjem pogovarjali samo o datumu in načinu podpisa že doseženega sporazuma. Le Duc Tho je medtem že dospel v Peking, kjer ga je sprejel ministrski predsednik Čuenlaj. Jutri bo hanoiski pogajalec v Moskvi, nato pa se bo podal v Pariz, kamor naj bi dospel v četrtek ali najkasneje v petek.

Istočasno bi moral dospeti v pariško prestolnico tudi Nixonov svetovalec Kissinger. Po nekaterih vesteh naj bi Kissinger celo že bil na poti, spremljal pa naj bi ga njegov asistent general Haig, ki se je včeraj vrnil iz Saigona, kjer je imel dolge in menda popolnoma neuspešne pogovore z diktatorjem Van Thieujem. Te vesti pa Bela hiša ni potrdila.

V Pariz se vrača tudi šef saigonske delegacije na pogajanjih o Vietnamu Pham Dang Lam, ki je imel posvetovanja s svojo vlado. Pred odhodom iz Saigona je Lam na tiskovni konferenci potrdil stališče svoje vlade, po katerem sporazum med Hanoiem in Washingtonom ni popoln in se morajo torej pogajanja nadaljevati. Podobna stališča je izrazil tudi Van Thieujev osebni tajnik Hoang Duc Nha, ki je pospremil Lama na letališče: Nha je zahteval, naj bi sporazum o koncu vojne v Vietnamu dosegli na treh ločenih pogajanjih. Osnovni sporazum, ki naj bi zajemal vso Indokino, bi moral biti med Južnim Vietnamom, ZDA, Saigonom in revolucionarno vlado ter bi se nanašal na umik čet, osvoboditev ujetnikov, prekinitev bombardiranja in odstranitev min iz severnovietnamskih pristanišč. Severni in Južni Vietnam naj bi se ločeno pogajala o ponovni uvedbi demilitariziranega pasu, o bodočih trgovinskih in gospodarskih odnosih ter o morebitni združitvi. O bodoči politični ureditvi Južnega Vietnama pa naj bi se pogajali saigonska in revolucionarna vlada.

Tako stališče seveda postavlja na glavo že doseženi sporazum med Hanoiem in Washingtonom. Ko bi Američani tudi samo delno privolili v zahteve Saigona, potem bi se pogajanja v Parizu prav gotovo zaključila s popolnim razbitjem, saj ni verjeti, da bi bil Hanoi pripravljen do take mere popustiti ameriškemu izsiljevanju. Osnovno vprašanje ostane torej, kakšne točke bo Kissinger postavil na dnevni red novega srečanja z Le Duc Thojem. Samo če bo šlo za manj pomembne točke, ki ne bi korenito spreminjale že doseženega sporazuma, je moč pričakovati, da bodo novi pogovori v Parizu privedli do dokončnega podpisa mirovnega sporazuma.

O teh vprašanjih je dala danes krajšo izjavo zunanja ministrica južnovietnamske začasne revolucionarne vlade Ngujen Thi Binh, ki je opozorila, da ameriška zavlačevanja grozijo, da bodo povsem onemogočila dosego miru. Thi Binhova je poudarila, da «umik tujih čet», o katerih govori Saigon, se lahko nanaša samo na ameriške in zavezniške sile, saj ima osvobodilna vojska pravico, da ostane, kjer je.

Iz južnovietnamskih bojišč danes poročajo o močnem partizanskem napadu na oficirsko šolo v Thu Dulu, samo 11 kilometrov od Saigona. Ameriško letalstvo nadaljuje napade nad severnovietnamskim ozemljem, na katerega je v zadnjih urah spustilo več kot dva tisoč ton bomb. Letalstvo ZDA je izvedlo tudi vrsto bombnih akcij proti domnevnim partizanskim položajem v Južnem Vietnamu.

LONDON, 14. — Danes je prišel na uradni obisk v London namestnik zunanjega ministra Kitajske Čao Kuan-hua, ki vodi delegacijo svoje države na zasedanju generalne skupščine OZN. Kitajski predstavnik, ki se bo pogovarjal z zunanjim ministrom Douglas - Homeom in drugimi visokimi funkcionarji britanske vlade, bo nato odpotoval na obisk v Francijo.

Le Duc Tho (levo) in Kissinger se bosta v kratkem ponovno sestala. Upati je, da bo novo srečanje končno privedlo do podpisa mirovnega sporazuma o Vietnamu

DANES

Hanoiski pogajalec Le Duc Tho je že na poti v Pariz, kjer se bo v kratkem sestal z Nixonovim odposlancem Kissingerjem. Za sedaj je še težko predvideti, ali bodo novi pogovori le privedli do podpisa mirovnega sporazuma. Vse je odvisno od tega, ali bodo Američani postavili na dnevni red dodatnih pogajanj samo obrobna vprašanja, ali pa bodo zahtevali pogovore o problemih, ki jih je znani sporazum med Hanoiem in Washingtonom že dokončno rešil.

Primer anarhista Valprede in njegovih tovarišev, ki že tri leta čakajo na proces in torej priznanje njihove nedolžnosti, je bil v ospredju seje italijanske vlade pod predsedstvom posl. Andreottija. Vlada je, s tem v zvezi, sprejela sklep, da predloži parlamentu zakonski osnutek, po katerem bodo sodniki pristojni, ko gre za podeljevanje začasne svobode pripornikom, tudi ko je kazenski pripor po postopniku obvezen. To, skratka pomeni, da bodo o zahtevi Valpredovih branilcev, naj se anarhistu prizna pravica do začasne svobode, odločali sodniki v Catanzaru. Kasacijsko sodišče je namreč potrdilo svoj prvotni sklep, naj bo proces proti anarhistom v Catanzaru, kar je izzvalo ogorčene reakcije med branilci.

Sindikalni spopad v Italiji se medtem zaostruje. Jutri bodo v vsej državi stavkali kovinarji javnih podjetij in gradbinci, skupno nad poldrugi milijon delavcev.

Prosvetno ministrstvo je razpisalo poseben natečaj za štiri stalna ravnateljska mesta na slovenskih višjih srednjih šolah. Natečaja se lahko udeleže redni stalni profesorji slovenskega materinega jezika, ki so bili v rednem stalnem staležu na zavodih, za katere so razpisana mesta.

Pokrajinski tajništvi KPI in PSI sta ostro protestirali, ker je ministrstvo za trgovsko mornarico zavrnilo program tržaškega Lloyda za križarjenje in s tem zadalo nov udarec tržaškemu pomorstvu.

22. NOVEMBRA SEJA CK PSI ZA IZVOLITEV TAJNIKA STRANKE

Socialistični delegati v Genovi podprli Fortunov zakon o Slovencih

Na predlog deželne delegacije PSI je kongres odobril resolucijo o perečih problemih naše dežele, ki izraža podporo stranke Fortunovi zakonski pobudi za zaščito Slovencev - Cariglia (PSDI) in Speranza (KD) proti obnovitvi leve sredine

GENOVA, 14. — Kongres socialistične stranke se je zaključil. Na nočni seji so delegati izvolili novi centralni komite, ki se bo sestal 22. novembra in torej ne danes, kot je bilo prvotno predvideno. To pa zato, ker De Martinova in Nennijeva večina pričakuje, da bo po kongresu prišlo do nadaljnjega razčiščevanja in, morda, do nove okrepitve večinske struje s pristopom nekaterih dosedanjih pripadnikov Mancinijeve struje «presenza».

To je dovolj jasno povedal posl. Mariani, ki je v svoji izjavi dejal, da dvomi v enotnost «kartela levice», češ da je tudi med temi mnogo delegatov, ki si želijo povratek k levosredinskemu sodelovanju in da so še možni premiki. Mariani je jasno dejal, da bodo nekateri socialisti pozabili na dosedanje strujanje in pristali na novo vodstvo stranke, kar pomeni, da bo De Martino čez teden dni verjetno razpolagal z večjim odstotkom članov CK PSI.

Medtem smo izvedeli, da so delegati na 39. kongresu, na pobudo delegacije PSI iz Furlanije - Julijske krajine, soglasno odobrili dokument, ki se nanaša na glavne probleme te dežele in zaščito slovenske narodnostne skupnosti. Dokument so na kongresu — poleg drugih — predlagali deželni podpredsednik Arnaldo Pittoni, poslanec Loris Fortuna in senator Lepre in se glasi:

«39. vsedržavni kongres PSI v Genovi, spričo nujnosti, da se jasno usmeriio posegi v gospodarski politiki, ki jo zastopa stranka, zahteva od svojih vodilnih organov, da posvečajo vso pozornost tudi vprašanjem področij, ki niso razvita, in tistim z visokim indeksom izseljevanja v severni Italiji, kot je Furlanija, ter pokrajinam z relativnim gospodarskim nazadovanjem, kot sta tržaška in goriška pokrajina.

V ta namen je potrebna parlamentarna podpora stranke pobudi za deželni zakonski predlog za izvajanje člena 50 posebnega avtonomnega statuta, za izreden državni poseg, ki naj bi uresničil socialne cilje, katere vsebujeta gospodarsko in teritorialno načrtovanje.

Upoštevajoč nadalje vlogo Furlanije - Julijske krajine, kot «dežele mosta» za razvoj političnih, kulturnih in gospodarskih odnosov med Italijo in sosednimi državami srednje in vzhodne Evrope, obvezuje kongres centralni komite in vodstvo stranke, ki ju bo izvolil kongres, da se zavzameta na pristojnih mestih za uresničitev in okrepitev osnovnih infrastruktur, kot so avtocesta Videm — Trbiž, pristaniški kompleks Trst — Tržič ter deželno letališče.

Kongres tudi predlaga, v zvezi s krepitvijo gospodarstva v državi, da se stranka obveže za resno vsedržavno načrtovanje na področju ladjedelništva, pomorstva PIN in za okrepitev pristanišč.

Končno, kongres poudarja potrebo, da stranka, skladno s svojo internacionalistično usmerjenostjo, razvija svoio politično linijo v korist narodnostnih manjšin, ki živijo v okviru države. Posebno pa obvezuje svoje osrednje organe, da zastavijo vse svoje sile za čimprejšnjo razpravo in odobritev v parlamentu socialističnega zakonskega osnutka, ki je bil že predložen poslanski zbornici, za zaščito slovenske etnične skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini.

Kongres PSI je še vedno v ospredju komentarjev voditeljev strank. Zanimivo je, da je med «centristi» po prvem neprikritem zadovoljstvu za zaključek kongresa prevladalo mnenje, da — ka korkoli že — socialistov v vlado ne morejo sprejeti. V ta namen navajajo najrazličnejše razloge Predsednik parlamentarne skupine PSDI Cariglia je, na primer, dejal, da je «PSI še vedno ujetnik komunistov», vsaj «na bazi» in da to postavlja socialdemokrate v «resno moralno krizo», saj ne morejo sprejeti sodelovanja socialistov v vladi, dokler se nadaljuje sodelovanje med KPI in PSI v krajevnih upravah in nekaterih italijanskih deželah. Zato se bo sedanji vladni poskus nadaljeval še dolge mesece, je poudaril Cariglia in dodal: «Nenni in njegovi naj si ne delajo utvar o možnosti obnovitve levosredinskega sodelovanja...»

Glede De Martinovih tez pa je Cariglia bil mnenja, da vodijo k obnavijanju že propadle formule leve sredine in da bi to bilo «zelo nevarno», češ da bi ponovnemu propadu tega sodelovanja «ne sledila več nobena demokratična rešitev».

Podobne teze je zagovarjal tudi demokristjan Speranza, ki je prav tako zahteval (skoraj kot predhoden pogoj), naj socialisti prekinejo sodelovanje s komunisti na krajevni ravni.

Speranza je še dodal, da PSI ne sme upati na možno sodelovanje s komunisti, da bi parlamentu vsilili «nove reforme», ker bi v takem primeru bil «vsak dialog s KD odveč».

Avstrijski kancler o noti SFRJ

DUNAJ, 14. — Na današnji seji avstrijske vlade — kot poroča agencija ANSA — je zunanji minister Kirchschläger poročal o noti jugoslovanske vlade v zvezi s protislovensko in protijugoslovansko zonjo na Koroškem.

Po seji je kancler Kreisky komentiral nedavne izjave predsednika Tita, po katerem Jugoslavija «ne bo prenašala fašističnega terorja proti jugoslovanskim manjšinam v Avstriji». Kreisky je izjavil, da ne gre za teror, da pa «par ducatov oseb», ki zagovarjajo že zdavnaj preživela stališča, izkorišča «dejanski občutek negotovosti» v obširnih predelih Koroške.

V zvezi s Titovo željo, da bi se ohranili dobri odnosi z Avstrijo, je Kreisky ugotovil, da «tudi v Jugoslaviji poznajo avstrijska prizadevanja, da bi našli primerno rešitev».

Jutri seja vodstva PRI

RIM, 14. — Pojutrišnjem zjutraj se bo sestalo vsedržavno vodstvo republikanske stranke. Na dnevnem redu je preučitev rezultatov socialističnega kongresa in splošnega političnega položaja.

Z VČERAJŠNJE SEJE MINISTRSKEGA SVETA

Vlada prepušča pristojnosti sodnikov sklep o začasni svobodi za Valpredo

Razširitev pristojnosti policije in zvišanje plač višjih birokratov med vladnimi sklepi

RIM, 14. — Andreottijeva vlada je zasedala ves dan in se lotila vrste vprašanj, od zakonskega osnutka, ki daje večje pristojnosti policiji, ko gre za pripor osumljencev, do dekreta o povišanju plač visoki birokraciji, ki ga bodo v kratkem poslali računskemu dvoru. Le-ta je prvi podoben osnutek že zavrnil.

Vlada je odobrila tudi predlog notranjega ministra Rumorja, po katerem bo policija imela širše pristojnosti, ko bo šlo za preiskave, na domu ali drugje, v primeru suma, da nekdo razpolaga z orožjem. Izredne ukrepe predvideva vlada tudi v primeru manifestacij, na katere bi demonstranti prišli s palicami, verigami ali drugimi predmeti.

Brez dvoma pa je glavno vprašanje, s katerim se je vlada spoprijela, «primer Valpreda». V nobeni izmed izjav, seveda, se njegovo ime sploh ne omenja, je pa jasno, da je bila to osrednja tema in tudi razlog za to, da je pravosodni minister orisal zakonski osnutek, ki spreminja kazenski postopnik. Minister Gonella (KD) je vladi verjetno orisal tri možne poti, ki jih je vlada imela: v prvem primeru bi lahko sklenila, da zniža sodni pripor od 4 na 3 leta. To bi avtomatično pomenilo osvoboditev Valprede in tovarišev že 16. decembra letos, ko bi doslej zaprti anarhisti počakali na proces v stanju «začasne prostosti». V tem primeru pa bi šli avtomatično na svobodo tudi drugi priporniki, ki bi se nahajali v enakem položaju. Drugi predlog, za katerega se je ogrevala levica, predvideva ukinitev obveznosti zapornega naloga, ki bi ostal v pristojnosti sodnikov. Vlada pa se je opredelila za zadnjo, verjetno najmanj obvezujočo varianto: sklenila je, da ne zniža pripornega roka, ki bo še dalje 4 leta, pač pa daje sodnikom možnost, da odločajo o zahtevi po «začasni prostosti».

Kaj pomeni to za Valpredo? Dejansko to, da bodo o njegovi usodi odločali sodniki. Tokrat, kot vse kaže, sodniki v Catanzaru, katerim je kasacijsko sodišče potrdilo pristojnost. Sodniki lahko zahtevo po osvoboditvi Valprede in tovarišev sprejmejo, ali pa ne. Vsekakor pa bodo morali proučiti dokumentacijo, kar terja več mesecev dela. Valpreda ostane torej, za sedaj, v zaporu.

«Valpredov proces» ostane v Catanzaru

RIM, 14. — Kasacijsko sodišče je v dvajsetih minutah odločilo, da bo proces Valpreda v Catanzaru in s tem zavrnilo prošnjo državnega pravdnika iz tega kalabrijskega mesta, ki je sodnike v «hermelinovem ovratniku» opozoril, da Catanzaro nima zaporov (stavba se je zrušila leta 1970), ne obsežnih sodnih dvoran in celo premalo sodnikov za tak proces. Prvi kazenski odsek kasacijskega sodišča, ki je potrdil svoj sklep z dne 13. oktobra, ko so prvič premestili proces iz Milana v Catanzaro, se je sestal pod predsednikom dr. D'Armienta, ki je predsedoval kasacijskemu sodišču tudi na prvi seji. Povsem razumljivo je torej, da sodniki niso hoteli priznati svoje napake.

Sklep kasacijskega sodišča je vzbudil val negativnih komentarjev. Valpredov branilec Calvi je dejal, da se «izzivanje državljanov nadaljuje», kar dokazuje namen «najbolj reakcionarnega dela sodstva, da se čimdlje zavleče ugotovitev resnice o milanskem pokolu». Vse to, je dejal Calvi, se dogaja pod izgovorom, da je sodna oblast samostojna.

Drugi Valpredov branilec, Tarsitano, pa je dejal, da ga sklep ne čudi: «Hermelinovi ovratniki» niso nikoli priznali svojih napak. Zato je važno, da se sedaj čimprej pripravi vse potrebno za proces. Sodniki v Catanzaru pa naj se pripravijo na razpravo o podelitvi začasne svobode Valpredi, ki jo bomo v kratkem zahtevali. Zahtevo bodo motivirali z ugotovitvijo, da proti Valpredi in tovarišem ni pravih indicij o krivdi.

Tretji Valpredov branilec, Janni, pa je lakonično dejal: «Nimam dovolj fantazije. Kaj naj še rečem?» S tem je verjetno sintetiziral javno mnenje, ki se z začudenjem sprašuje, kdaj bo sploh prišlo do procesa proti Valpredi, glede katerega so danes skoraj vsi prepričani, da je nedolžen.

Kaj se bo sedaj zgodilo z Valpredo in drugimi zaprtimi anarhisti? V Catanzaru bodo morali preučiti dokumentacijo, skoraj 16 tisoč strani zapisnikov. Medtem bodo morali sodniki odločati o zahtevi, naj anarhiste izpustijo na začasno svobodo. Pri tem pa ne gre podcenjevati tiste politične pritiske, ki so značilni za ves razvoj «zadeve Valpreda».

Kakšno je mnenje političnih oblasti se pa da sklepati iz same razsodbe kasacijskega sodišča. V njej je namreč rečeno, da so kasacijski sodniki izrekli pozitivno mnenje o Catanzaru, ker je pravosodno ministrstvo zagotovilo, da se lahko uredi v zaporu za mladoletnike deset sob za Valpredo in tovariše. O tem, da bo moral Valpreda počakati na proces v priporu govori še drugo dejstvo: sodniki v Catanzaru menijo, da bi proces lahko priredili v telovadnici CONI, ker je velika in komaj sto metrov od omenjenega zapora

Glede zadnjega pomisleka državnega pravdnika iz Catanzara, češ da je število sodnikov v tem mestu odločno nezadostno za tak proces,

Kmalu «vroča linija» med Bonnom in vzh. Berlinom

BONN, 14. — Zahodnonemški kancler Brandt namerava vzpostaviti «vročo linijo» — namreč direktno telefonsko zvezo — med Bonnom in vzhodnim Berlinom, kar bo omogočalo takojšnje stike z vzhodnonemškimi voditelji, ko bi se pojavila potreba. Sporočilo je dal vladni glasnik Ahlers, ki je dodal, da bo do uvedbe «vroče linije» lahko prišlo po ratifikaciji sporazuma med obema Nemčijama, ki so ga parafirali pretekli teden.

ZAOSTROVANJE SINDIKALNEGA SPOPADA V ITALIJI

Jutri bodo stavkali gradbinci in kovinarji javnih podjetij

Odpovedana stavka poštarjev - Prihodnji teden stavka pomorščakov

RIM, 14. — Federacija sindikalnih organizacij gradbenih delavcev je potrdila, da bo v četrtek stavkalo v Italiji milijon in 200 tisoč zidarjev. Tej stavki, ki je prvi odgovor na razbitje pogajanj za novo delovno pogodbo, bodo sledile stavke po deželah. V naši deželi bodo gradbinci stavkali v torek, 21. novembra. Nova vsedržavna stavka gradbincev bo 29. novembra, ko bo v Rimu enotna manifestacija vse stroke.

Nadaljujejo se, medtem, pogovori s sindikalno zvezo kovinarjev za skupne nastope. Razgovori se bodo nadaljevali jutri.

Kot znano, je do razbitja pogajanj med ANCE, Intersindom in sindikalisti prišlo, ko so predstavniki delodajalcev zahtevali, naj delavci prekličejo stavke za stanovanjsko reformo in zaposlitev.

V četrtek bodo pol dneva stavkali tudi kovinarji javnega sektorja (IRI, ENI in EFIM). Teh je nad 300 tisoč. Na ta način nameravajo kovinarski delavci protestirati proti odgovoru, ki so ga predstavniki teh javnih družb dali na vprašanje sindikatov o programih na Jugu. CGIL, CISL in UIL so namreč predlagale skupen sestanek, na katerem bi razpravljali o industrializaciji Juga in ravni zaposlovanja. Vsi odgovori so bili negativni.

V tem okviru velja poudariti, da se pogajanja z «Intersindom» nadaljujejo in da se kažejo v tem primeru tudi določeni premiki. Je pa tudi res, da kovinarjem ne gre samo za obnovitev delovne pogodbe, temveč tudi za splošne zadeve, kot so reforme in nov sistem gospodarskega razvoja tega važnega sektorja.

Do neenotnih stališč je medtem prišlo med sindikati, ki zastopajo uslužbence poštnih in sorodnih uradov. Sindikati so, kot znano, napovedali za jutrišnji dan stavko te kategorije. Tedaj je minister za PTT Gioia sklical njihove predstavnike in jim orisal nekatere vladne predloge.

Sindikalne zveze SILP, SIULAP in SILTS, ki predstavljajo CISL, so že včeraj izjavile da je «globalno vzeto» predlog ministra Gioie sprejemljiv in celo pozitiven. Zato so enostransko, ne da bi se posvetovale s sindikati CGIL in UIL, odpovedale stavko.

Sindikalnim organizacijam FIP-CGIL in UIL-Poste ni preostalo torej drugega, kot da — zaradi tega, da bi ne izzvali novega spora med sindikati — tudi same stavko odpovejo. V skupni izjavi pa je rečeno, da so predlogi ministra Goie «v celoti nesprejemljivi» in so zato pozvali CISL na sestanek, kjer bi razpravljali o nadaljnjih oblikah boja kategorije.

Sestanek, na katerem bodo skušali tudi ob prisotnosti deželnih tajnikov strokovnih sindikatov, omiliti nastali spor, bo v četrtek.

Prihodnji teden bodo stavkali delavci in uslužbenci mornariškega sektorja. Gre za protest ker vlada ni sprejela sindikalnih predlogov o pokojninskem sistemu pomorščakov.

Izvršni biro predsedstva ZKJ o potrebi trajne in organizirane akcije komunistov

Pozitivna ocena o dosedanjem delovanju za izvajanje stališč iz pisma predsednika Tita in izvršnega biroja - Intervju Staneta Dolanca o sedanjem položaju v Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 14. — Izvršni biro predsedstva ZKJ je na današnji seji, katere so se udeležili tudi tajniki izvršnih organov centralnih in republiških komitejev in tajnik komiteja konference ZK v JLA, pozitivno ocenil dosedanjo dejavnost zveze komunistov in drugih družbeno-političnih organizacij v izvajanju stališča, prikazanega v pismu predsednika Tita in izvršnega biroja in govorih predsednika ZKJ. Istočasno je izvršni biro poudaril potrebo, naj bo ta akcija trajna in organizirana, ki naj zajame vsa vprašanja, ki jih omenja pismo.

V zvezi z ukrepi, ki so že bili sprejeti in ki jih je še treba sprožiti, je izvršni biro zavzel stališče, da se morajo v vseh republikah, pokrajinah, občinah in organizacijah združenega dela pripraviti konkretne akcije, da bi se čimprej likvidirala nelikvidnost, pokrile izgube in nekrite investicije in izpolnile obveznosti družbeno-političnih skupnosti do gospodarstva. Sklenjeno je bilo nadalje, da se zaradi usmerjanja dejavnosti za uresničenje stališč pripravi in v kratkem skliče skupna seja predsedstva ZKJ in predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, na kateri bi analizirali dosedanje konkretne akcije ZK, Zveze sindikatov in drugih družbeno-političnih organizacij in organov in se dogovorili o ukrepih, ki jih je treba v bodoče sprožiti. V skladu s sklepom 36. seje predsedstva ZKJ je izvršni biro ustanovil komisijo predsedstva z nalogo, da organizira delo za reševanje odprtih vprašanj v razvoju socialističnih samoupravnih družbeno - gospodarskih odnosov in gospodarskega sistema in na področju razvojne politike Jugoslavije. V komisiji so ugledni družbeno - partijski funkcionarji, med katerimi Vladimir Bakarić, Edvard Kardelj, Džemal Bijedić, Sergej Kraigher, Mijalko Todorović, predsedniki CK ZK Črne gore, Makedonije, Bosne in Hercegovine ter Hrvaške.

Tajnik izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc je v intervjuju mesečnemu časopisu «Jugoslovanske novosti», ki ga izdaja Tanjug, izjavil, da so zadnji dogodki v Jugoslaviji vzbudili veliko zanimanje v tujini in pri nekaterih tudi dileme glede bodočnosti Jugoslavije.

Mnogi ne morejo razumeti, da je to, kar se danes dogaja v Jugoslaviji, mogoče izvesti brez sprememb notranje in zunanje politike. Njihovo nerazumevanje samo dokazuje, da ne verjamejo v moč družbenega sistema samoupravljanja in v partijo, kakršna je ZKJ. Tajnik izvršnega biroja ZKJ je pripomnil, da jugoslovanska družba, ki je v bistvu socialistična, ni brez notranjih nasprotij in zunanjega vpliva, kajti socializem ni idealna družba, temveč družba, ki ustvarja pogoje za prehod v brezrazredno družbo, v kateri ne bo nobenih konfliktnih interesov. Dolanc je ugotovil ,da je jugoslovanska družba že v sedanji stopnji razvoja tako močna, da lahko na demokratičen način rešuje vse konflikte, ne da bi pri tem ogrozila svojo notranjo politično linijo.

Sedanje gibanje v Jugoslaviji je borba med silami samoupravljanja in tistimi silami, ki žele ogrožati nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov. Te opozicijske sile so različnih barv, od tistih, ki perspektive jugoslovanske družbe vidijo v starih nacionalističnih, etatičnih in dogmatskih odnosih, do tistih, ki jim je ideal meščanska demokracija.

V zvezi z ugibanji, če se Jugoslavija vrača na staro in pod vpliv Sovjetske zveze, je Dolanc dejal, da ima Jugoslavija danes s Sovjetsko zvezo in vsemi ostalimi socialističnimi in drugimi državami na svetu zelo dobre državne, gospodarske, kulturne in politične odnose, ki jih bo tudi v bodoče razvijala. «Toda, je poudaril Dolanc, Jugoslavija ni bila nikdar pod nobenim vplivom, niti ne bo v bodoče. Če bi odnose s Sovjetsko zvezo želeli izkoristiti kot prikazovanje vrnitve Jugoslavije pod njen vpliv, je to lahko samo zelo slaba politikantska kombinacija. Jugoslavija noče pod noben vpliv in je trdna na pozicijah politike neuvrščenosti» je izjavil Dolanc. Tajnik izvršnega biroja ZKJ je na kraju razgovora poudaril, da sta jugoslovanska družba in ZKJ zadosti močna, da vse svoje težave in probleme rešujeta sama brez vmešavanja kogarkoli v notranje zadeve Jugoslavije. To je med drugim tudi Jugoslavija dokazala že večkrat. To pa, da Jugoslavija javno in odkrito prikazuje svoje slabosti, samo dokazuje njeno moč in jamči, da bo Jugoslavija uspela v borbi za nadaljnjo demokratizacijo družbenih odnosov in nadaljnji gospodarski napredek, je zaključil Stane Dolanc.

B. B.

GOVOR SVETOVALCA LOVRIHE V DEŽELNEM SVETU

Gospodarske težave naše dežele in nerešena vprašanja Slovencev

V drugem dnevu razprave o deželnem obračunu 1971 in proračunu 1973 je poseglo deset svetovalcev

Drugi dan razprave o obračunu 1971 in proračunu 1973 se je začel z enournim govorom svetovalca KPI Dušana Lovrihe, ki je analiziral osnovne smernice in posledice obeh finančnih dokumentov z dveh vidikov, ki pa sta tesno povezana. Govoril je najprej o splošnem družbenem in gospodarskem položaju v Furlaniji-Julijski krajini in še zlasti v tržaški pokrajini, nato pa o pomanjkljivem delovanju deželne uprave v korist slovenske narodnostne skupnosti.

Dopoldne so posegli v razpravo še svetovalka Furlanskega gibanja Puppini, misovec Gefter Wondrich in liberalec Bertoli. Razprava se je nadaljevala popoldne v skoro prazni dvorani: prisotnih je bilo samo osem komunističnih svetovalcev in en demokristjan. V tem delu razprave so govorili demokristjani Urli, Frattini in Ramani, komunista Pascolat in Rizzi ter misovec Boschi.

Če se povrnemo k govoru svetovalca Lovrihe, je treba najprej omeniti, da je v prvem delu svojega posega osredotočil pozornost predvsem na posledice sklepov medministrskega odbora CIPE, po katerih so v Trstu zaprli ladjedelnico in hudo prizadeli celotni proizvajalni sistem našega mesta in mestno gospodarstvo. Večinske stranke so se strinjale s tistimi odločitvami, ki so privedle do poraznih rezultatov: od leta 1966 se je število zaposlenih zmanjšalo za 6.000 mest, arzenal nima več dela, število upokojencev se je povečalo na 112 tisoč, v Trstu imamo najnižji odstotek zaposlenih v vsej deželi, obenem pa najvišji odstotek izseljevanja mladih diplomirancev.

Tudi pristanišče je v hudi stiski: za razvoj in napredek mu manjka sodobnih struktur in cestnih oz. železniških povezav. Edino kar dobro napreduje je promet nafte, od katere pa mesto nima nobenega dobička. Nasprotno, za hranilnike pri Dolini so zasegli ogromno površino, ki je v tako majhni pokrajini bila nadvse dragocena za nove industrijske pobude. Naftovodi pa, v načrtu je namreč postavitev drugih tovrstnih povezav, kvarijo predvsem kraško okolico.

Demokristjani dokaj radi govore o Krasu in prikazujejo veverice za simbol Krasa, je nadaljeval Lovriha. To je sicer lepo; toda pred vevericami, dosti bolj važni od teh sicer ljubkih živali so ljudje, ki bivajo na Krasu. In to so v veliki večini Slovenci. KPI je predložila zakonski predlog za ustanovitev gorskih skupnosti in Kras naj bi postal avtonomna skupnost. Večinske stranke pa se do sedaj še niso izrekle o tem, čeprav jim zakon nalaga, da ustanovijo gorske skupnosti pred koncem leta.

Politika deželne večine se lahko meri tudi po tem, da se nista predsednik odbora Berzanti in predsednik sveta Ribezzi spomnila Slovencev med obiskom predsednika Leoneja v Trstu. Niti z besedico jih nista omenila, čeprav jim je bilo v dolžnost, da spregovorita o značilnosti, zaradi katere je naša dežela avtonomna. Predsednika republike bi morala predvsem opozoriti, da se ne spoštuje republiške ustave, še zlasti v videmski pokrajini. Zastopniki deželne in državne večine veliko obljubljajo kot n. pr. Colombo in Berzanti, toda stvarnih ukrepov ni. Primer je komunistični predlog za podpore dvojezičnim občinam, ki še spi v predalih, medtem ko je odbor odobril povsem nezadosten predlog. Odprtih vprašanj je še polno, od uporabe slovenskega jezika v uradih, od toponomastike, do univerze, ki še nima inštituta za slovanske jezike, zgodovino in kulturo. Vprašanja slovenske narodnostne manjšine pa so še najbolj pereča v Benečiji, kjer gospodarska kriza in izseljevanje pospešujeta nacionalistično in šovinistično politiko raznarodovanja.

«Pozabljate na beneške Slovence», je zaključil Lovriha. «Nikoli jim ne nudite najmanjše podpore; spomnili pa se jih boste za volitve, da bi dobili nekaj glasov za KD in socialdemokrate...»

Razprava se bo nadaljevala danes dopoldne in popoldne in se bo verjetno zaključila jutri. V petek bodo glasovalne izjave, katerim bo sledilo glasovanje, ki se bo verjetno zaključilo v soboto.

Skupen sindikalni dokument o gospodarskem položaju Trsta

V soboto bo ob 11. uri v konferenčni dvorani v Ul. S. Nicolo 7 predstavitev skupnega dokumenta treh sindikalnih organizacij NDZ-CGIL, CCdL - UIL in PSZ - CISL o sedanjem gospodarskem položaju Trsta.

Od ponedeljka, 20. t.m. zaprta obalna cesta

Zaprtje obalne ceste, ki je bilo določeno za četrtek, 16. novembra, bodo zaradi vsedržavne stavke gradbincev prenesli na ponedeljek, 20. novembra. To je včeraj sporočil ravnatelj odseka ANAS Mazzon. Kot je znano, bodo obalno cesto zaprli za promet zaradi gradnje odseka pri sesljanskem kamnolomu, ki bo povezoval trbiško cesto z obalno.

Spremembe voznega reda na avtobusni progi Trst-letališče

Ker bodo z 20. novembrom zaprli obalno cesto zaradi gradnje odcepa in podzemskega prehoda za pešce pri Sesljanu, se bo vozni red avtobusnih povezav našega mesta z letališčem v Ronkah nekoliko spremenil. Avtobusi bodo morali namreč opraviti daljšo pot in bodo zato odpotovali s Trga sv. Antona 95 minut pred vzletom letala z letališča v Ronkah. Po dosedanjem voznem redu je odpotoval samo 65 minut prej. Ta urnik bo trajal približno štirideset dni, to je obdobje, ko bo obalna cesta zaprta za promet.

DANES TISKOVNA KONFERENCA PSI O VOLILNEM PROGRAMU

Volilna kampanja brez hrupa in pomembnejših govornikov

Kritike Martoneja (KPI) tržaškim demokristjanom - Shod dr. Dolharja v Barkovljah

Volilna kampanja poteka v teh dneh povsem mirno, brez vsakršnega pomembnejšega dogodka. Do petka, ko bo v Trstu minister za notranje zadeve Rumor, ne bo nobenega «velikega imena» na tržaških zborovanjih. Stranke vodijo tako predvolilno propagando, da se je večina meščanov skoraj niti ne zave.

Sinoči je bil volilni shod KPI na Goldonijevem trgu, kjer je govoril kandidat za izvolitev v občinski svet Ezio Martone. Ta je obsodil krajevne voditelje Krščanske demokracije, ki se tudi med volilno kampanjo stalno izmikajo vsakršnemu razgovoru o gospodarskih vprašanjih, ki tarejo naše mesto. Martone je poudaril, da demokristjani govore samo o nekaterih omejenih in zelo poznih javnih delih, niti besedice pa ne posvetijo ladjedelništvu, pristanišču, pomorskim program in brezposelnosti. Jasno je, da se KD boji teh volitev, je nadaljeval Martone, ker dobro pozna lastne odgovornosti za krizo Trsta: na tak način upa, da bodo skorajšnje volitve izgubile vsakršen splošen političen pomen in postale samo volitve «kjer se bo merilo uspehe ali neuspehe neke vodilne stranke po številu žarnic, ki jih je nastavila ali po količini smeti, ki jih je upepelila.»

Sinoči je Slovenska skupnost priredila v Barkovljah srečanje s svojimi somišljeniki, katerim je odbornik dr. Rafko Dolhar poročal o svojem delu v pretekli mandatni dobi na tržaški občini. Podrobneje se je pomudil pri razlagi nekaterih problemov, ki zanimajo vse naše ljudi, specifično novoustanovljeno službo za socialno pomoč na domu, katere se naši ljudje vse premalo poslužujejo. Nadalje je poudaril velik pomen za slovensko narodno skupnost, ki jo predstavljajo rajonske konzulte, v katerih je po občinskem pravilniku uzakonjena pravica do uporabe slovenskega jezika tam, kjer je za to nakazana občutena potreba. Nadalje je govoril o perspektivah, da se uporaba slovenščine razširi še na druge periferične organe tržaške uprave. Nakazal je potrebo, da se v bodoče vpelje dvojezično toponomastiko v vse slovenske vasi in predmestja ter nakazal potrebo, da bi Barkovlje dobile primerne prostore za družabno in športno delovanje.

Na sinočnjem volilnem shodu na Stari mitnici je načelnik občinske svetovalske skupine KD Ennio Abate poudaril pomen socialnih storitev, ki jih mora nuditi občinska uprava. Pri tem je zlasti poudaril skrbstvo za otroke in stare osebe, socialno skrbstvo kulturne usluge in šolstvo, vse stvari je zaključil Abate, za katere se je KD jasno obvezala.

Danes ob 16.30 bo v sedežu tržaške federacije PSI na Goldonijevem trgu 10 tiskovna konferenca, med katero bodo orisali volilni program stranke za občinske volitve. Verjetno bodo med tiskovno konferenco tudi najavili imena državnih govornikov, ki bodo posegli v volilno kampanjo.

Nocoj bodo shodi v treh okoliških ljudskih domih in sicer ob 20.30 v Trebčah kjer je krajevna sekcija KPI priredila predavanje kandidatov v občinski svet Dolfija Wilhelma in Roberta Coste o temi «Regulacijski načrt in Kras» v Križu bo ob 20. uri predavanje kandidata v občinski svet Stojana Spetiča o temi «Črna sled od Milana do Trsta», na Proseku pa bo sekcija KPI priredila za 20. uro predavanje občinskega svetovalca in kandidata prof. Fausta Monfalcona in zgoniškega podžupana dr. Jana Godniča o temi «Dva načina vodenja občinske uprave: Trst in Zgonik».

Tržaška federacija KPI je za danes najavila vrsto volilnih shodov: ob 10.30 pred glavno ribarnico bo govorila kandidatinja Maria Grazia Pepeu, ob 11. uri na Trgu Ponterosso bo govoril kandidat v občinski svet Alessandro Zenchi, ki bo govoril tudi na shodih v Ul. Bonomea 52 ob 18. uri in v Ul. Bonomea 126-130 ob 18.30. Tajnik ZKMI in kandidat Ugo Poli bo govoril na shodu na Trgu Garibaldi ob 12. uri.

TUDI VČERAJ SO PRAVOČASNO ODKRILI ZAPRT VENTIL

Ravnateljstvo železarne Italsider prijavilo sabotaže sodnim oblastem

Delavski svet in ravnateljstvo uvedla poostreno nadzorstvo nad visokimi pečmi

Ravnateljstvo Italsider je prijavilo sodnim oblastem, da so v preteklih dneh zabeležili pri visokih pečeh v Škednju vrsto dogodkov, ki jih ni lahko obrazložiti. Med soboto in ponedeljkom so neznanci nekajkrat zaprli ventile, ki dovajajo vodo za hlajenje turbin in visokih peči samih; v ponedeljek so našli zaprt plinski ventil, kar bi vse lahko povzročilo veliko materialno škodo in ogrožalo življenje delavcev, ki so zaposleni v železarni. Poročilo ravnateljstva pravi, da je dostop do peči mogoč le delavcem, ki so tam zaposleni. To še ne pomeni, pravijo, da so delavci v to zapleteni, saj je prav njihovo življenje v največji nevarnosti.

Člani delavskega sveta Italsider, ki so se včeraj ob 13. uri sestali z direktorjem in z načelnikom odseka za osebje, pa niso tega mnenja. Zatrjujejo, da je dostop do ventilov možen večjemu številu ljudi in da ga v sedanjih pogojih ni mogoče nadzirati. Zato so predlagali poostreno nadzorstvo nad vsemi, ki imajo dostop do visoke peči in ventilov.

Včeraj je vsekakor prišlo do novega sabotažnega dejanja, ko je spet nekdo zaprl dotok vode za hlajenje zraka, ki je potreben pri talilnih postopkih. Ventil, ki dovaja vodo, je v neposredni bližini delavcev: velja pa omeniti, da so časovna obdobja, ko pri pečeh ni delavcev, ki imajo nekaj minutne pavze. In prav v eni od teh pavz, med 7.50 in 8.50, je prišlo do nove sabotaže.

Sindikalne organizacije ponovno poudarjajo, da uslužbenci Italsidra niso sodelovali pri teh sabotažah, ki jim lahko samo škodijo, prvič, ker so v nevarnosti prav njihova življenja in drugič, ker bi ostali v primeru, da bi prišlo do hujše okvare ali do eksplozije pri visokih pečeh, brez dela.

Predstavnika svetovne organizacije za zdravstvo na obisku v Trstu

Včeraj sta prispela v Trst dva psihiatrična izvedenca, ki ju je poslala svetovna organizacija za zdravstvo, da bi se seznanila z novimi zdravstvenimi metodami v tržaški in goriški pokrajinski umobolnici. Ugledna gosta, prof. May in dr. Vera Maillart, sta imela vrsto srečanj s predsednikom tržaške pokrajine Zanettijem, odbornikom za psihiatrično bolnišnico Foschijem, pokrajinskim odbornikom Gozzijem ter z ravnateljem bolnišnice prof. Basaglio, podravnateljem prof. Belsassom in ekipo zdravnikov svetoivanske bolnišnice.

Danes se bosta gosta sestala z deželnim odbornikom za zdravstvo Devetagom, s katerim bosta razpravljala predvsem o možnosti prehoda psihiatrične oskrbe pod deželno pristojnost. Jutri pa bosta prof. May in dr. Maillart obiskala umobolnici v Gorici in v San Daniele del Friuli.

Minister Gullotti danes v Trstu

Danes bo v Trstu minister za javna dela posl. Antonino Gullotti. V naše mesto bo dospel zjutraj z vlakom. Po prihodu bo v sedežu deželnega odbora v Ul. Carducci razpravljal z najvišjimi deželnimi predstavniki o vprašanjih glavnih cestnih povezav z našim mestom.

Ob 11.30 si bo minister Gullotti ogledal tržaško pristanišče. Med ogledom mu bodo razkazali strukture in infrastrukture verjetno z namenom, da ministra prepričajo, kolikšna je potreba našega pristanišča po modernizaciji.

Kvestor sprejel tržaške kroniste

Kvestor dr. Edmondo D'Anchise je včeraj sprejel člane izvršnega sveta tržaških kronistov s predsednikom Ponisom in časnikarji, ki se bavijo s črno kroniko. Srečanju so prisostvovali podkvestor dr. Zappone, načelnik kabineta dr. De Biaggi, poveljnik cestne policije podpolk. Borsetta in karabinjerski kapetan Munaron.

Časnikarji so kvestorju in njegovim sodelavcem orisali vprašanja stikov predstavnikov tiska s policijskimi organi.

● **Ministrstvo za turizem in prireditve** je razposlalo okrožnico z navodili za podpore vsem opernim in koncertnim prireditvam v tujini. Vsi, ki jih ta okrožnica zanima, naj se zglasijo v uradu za predstave, v Ul. del Pesce 4 (tel. 61-106).

Opozorilo KZ vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja svoje člane - vinogradnike, da je treba prijaviti pridelek vina.

Kdor ne bi izpolnil in oddal prijave, ne more potem dobiti dovoljenja, da vino lahko proda, ali sam toči v osmici.

Po zakonu so predvidene stroge kazni za tiste, ki bi vina ne prijavili (od 100 tisoč do 1 milijona lir globe).

Prijave je treba napisati na posebnih obrazcih. Rok za njihovo oddajo zapade nepreklicno 29. novembra. Ni torej moč računati na možnost prijave po tem roku.

Zato naj se vinogradniki zglasijo na tajništvu KZ do 27. novembra, da jim izpolni in vloži prijavo.

Tajništvo KZ

TRETJI TORKOV VEČER SLOVENSKEGA KLUBA

Benedetič o svoji novi drami

Zanimivo avtorjevo izvajanje so dopolnili dramatik in upravnik gledališča prof. Tavčar, člana SSG Leli Nakrstova in Livij Bogatec, predsednik kluba Miroslav Košuta in diskutanti

Svoj tretji torkov večer v novi sezoni je Slovenski klub namenil predstavitvi novega dramskega dela našega domačega avtorja Filiberta Benedetiča «Pravila igre». V ta namen je povabil v prvi vrsti seveda avtorja samega, pa še predsednika upravnega sveta Stalnega slovenskega gledališča in dramatika dr. Josipa Tavčarja ter člana gledališča Leli Nakrstovo in Livija Bogatca, ki v Benedetičevem delu nastopata v pomembnih vlogah. Vse je precej številnemu občinstvu predstavil predsednik kluba Miroslav Košuta in po kratkih uvodnih mislih o pomenu srečanja z avtorjem novega dramskega teksta vpeljal večer, ki je bil zelo zanimiv saj je delo kot tako in njegove vzgibe osvetlil z različnih zornih kotov tako v izvajanju avtorja samega kot prof. Tavčarja in obeh članov SSG kot tudi v razpravi.

Prof. Josip Tavčar se je dotaknil pomena načelne odločitve SSG, da uprizarja po možnosti v vsaki sezoni po eno novo delo domačega avtorja. Dejal je, da je ta odločitev še toliko bolj veljavna sedaj, ko je gledališče v fazi popolne publicizacije, ki prinaša gledališču značaj stalnosti, enakovreden drugim italijanskim stalnim gledališčem, s tem pa tudi specifično vlogo, ki jo stalna gledališča zadobivajo vedno bolj, kot pobudniki avtohtone kulture. Prof. Tavčar je dejal, da prav to novo Benedetičevo delo predstavlja potrdilo te vloge, saj je zraslo iz prvin naše stvarnosti, iz prvin našega obstoja na naši zemlji in kot tako zaoralo v našo zavest. Dejal je še, da je Benedetič od svojega dramskega prvenca «Ne vedno kakor lastovke» do svojega drugega dela, opravil dolgo pot, na kateri si je razširil tudi svoj kulturni horizont in dobil širši vpogled v naš svet.

Filibert Benedetič je svoja izvajanja oprl na Tavčarjeve misli in pri tem menil, da bi bilo morda bolje, če bi do takega srečanja prišlo po predstavi, kajti vsaka predstava da je odvisna od odra, t.j. od svojega uprizoritvenega učinka. Izhajal je iz temeljne ugotovitve, da je med «Lastovkami» in «Pravili igre» vez, ki nikoli ni bila pretrgana, čeprav je v razdobju med svojim prvencem in nastajanjem drugega dela opravil določeno pot, ki je nujna za pesnika, ki se spopada z dramatiko. Poetika je v bistvu osnova tudi v «Pravilih igre», le da so intimno čustveno izpoved v «Lastovkah» zamenjali jasnejši dramski okviri, ker je pri pisanju imel tudi idejo jasneje izdelano in jo je tudi iz dramaturških vidikov lahko jasneje razvijal.

Ko je še naprej razčlenjeval obe svoji deli, je Benedetič dejal, da je razlika med «Lastovkami» in «Pravili igre» tudi v tem, da so v «Lastovkah» ljudje odhajali in se niso vračali, v «Pravilih igre» pa so ljudje ostali v čemer vidi bistveno razliko, ki bi jo lahko označili tudi kot optimizem, kajti dominantni motiv je ljubezen do zemlje, zavest narodnega bistva. In še je ta optimizem izražen v Benedetičevi izjavi, da zanj ni vprašanje, kaj smo v preteklosti zagrešili, niti ne, kakšna bo naša bodočnost, pač pa je zanj poglavitno, da ta bodočnost bo. «Pravila igre» so torej drama upanja...

V nadaljevanju svojega razlaganja je Benedetič pojasnil tudi težo in vlogo posameznih oseb, ki v drami nastopajo, konflikt, ki nastane s prodajo zemlje med očetom in sinom in materjo po drugi strani in razplet, ki doseže višek v katarzi, ki jo doživi oče pred lastnim žrtvovanjem, iz katerega črpa moč za svojo odločitev sin Stojan. Govoril je še o drugih komponentah v delu, ki sicer niso konfliktnega pomena, ki pa vendarle dajejo zgodovinski miljejski okvir (letnice 1920, 1945, 1948, 1954) drami itd.

Končno je Benedetič poudaril, da je imel srečo, da je režijo njegovega dela prevzel režiser takšnega formata, kot je Andrej Hieng, sam tudi velik dramatik, ki je s svojimi sugestijami jasneje izluščil nekatere dramske oziroma odrske prvine besedila, upoštevajoč princip komunikativnosti odra z občinstvom in jasnosti dela samega. Poudaril je še izredno režiserjevo skrb za besedo in njen pomen.

Benedetičeva izvajanja sta z zavzetim in presunljivo dramatičnim podajanjem krajšega konfliktnega odlomka med sinom in materjo podala člana SSG Leli Nakrstova in Livij Bogatec, ki sta si odtrgala čas od vaj, ki so v polnem teku in zaradi katerih se večera ni mogel udeležiti režiser Hieng. Sicer pa je imel Benedetič priložnost, da je svoja izvajanja dopolnil še v razpravi, ko je odgovarjal na razna vprašanja, ki so se nanašala na nekatere stranske pojave v igri, na figuro igralke, ki simbolizira umetnost in druge, na relacijo pesnik-dramatik in na težave, ki iz te relacije izhajajo, na elemente sodobnega teatra v drami, na relacijo avtor-režiser, na problem dramskega jezika, na konflikt generacij, ki se odraža v delu, na vlogo scene, ki je delo Svete Jovanovića itd.

Gledališča

POLITEAMA ROSSETTI

«Plen» je naslov komedije mladega angleškega avtorja Joa Ortona, ki jo bo igralec Mario Scaccia predstavil drevi v gledališču Rossetti. Režiser predstave je Sandro Sequi, originalna scenska zamisel pa je delo Fiorelle Mariani. Poleg Scaccie, ki tolmači glavno vlogo inšpektorja Truscotta, nastopajo še Gianna Giachetti, Tullio Valli, Edoardo Sala, Giorgio Favretto in Lucio Allocca.

Rezervacija in prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti (tel. 36372 in 38547).

VERDI

Drevi ob 20.30 bo v gledališču «Verdi» tretja predstava Verdijeve opere «Ples v maskah». V glavnih vlogah nastopajo sopranistka Rita Orlandi Malaspina, baritonist Piero Cappuccilli, mezzosopranistka Adriana Lazzarini in sopranistka Daniela Meneghini Mazzuccato. Orkester in zbor Verdijevega gledališča vodi Oliviero de Fabritiis.

Drevišnja predstava je namenjena abonentom reda B za parter in lože ter reda A za galerijo in balkon.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 15. novembra
LEOPOLD

Sonce vzide ob 7.05 in zatone ob 16.35 — Dolžina dneva 9.30 — Luna vzide ob 13.22 in zatone ob 0.06

Jutri, ČETRTEK, 16. novembra
ALBERT

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14,9, najnižja 12, ob 19. uri 14 stopinj, zračni tlak 1007,9, pada, veter 5 km na uro, severovzhodnik, vlaga 90-odstotna, dežja je padlo 0,6 mm, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 14,2 stopinje

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14. novembra se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

UMRLI SO: 67-letni Giuseppe Blasi, 75-letna Maria Braico vd. Paulich, 3 dni stara Marina Gelsi, 70-letni Giuseppe Raseni, 71-letni Argeo Pavanello, 72-letni Edoardo Calvi, 74-letni Giuseppe Marzari.

KRIVIČEN SKLEP MINISTRSTVA ZA TRGOVSKO MORNARICO

Zavrnjen program Lloyda za križarjenja z ladjami

Protestni izjavi pokrajinskih tajništev KPI in PSI

Iz zanesljivih virov se je izvedelo, da je ministrstvo za trgovsko mornarico dokončno zavrnilo program križarjenj, ki ga je izdelal tržaški Lloyd za prihodnje leto, in da je to dejavnost poverilo drugim pomorskim družbam PIN. Ta ukrep je zelo nevaren in bo lahko imel hude posledice tako glede zaposlitve delovne sile kot tudi na finančno stanje omenjene družbe, tembolj, če upoštevamo dejstvo, da do sedaj se še ne uresničujejo obljube in zagotovila, ki jih je lani dala vlada, o dodelitvi tržaškemu Lloydu prevoza raznega blaga.

Pri tem moramo upoštevati, da križarjenja predstavljajo za tržaški Lloyd aktivno postavko, in sicer nad 100 milijonov lir dobička za vsako potovanje, povpraševanje pa je veliko in je bila zagotovljena polna zasedba za prihodnje leto in za leto 1974. Redne proge ki jih je ministrstvo odobrilo, pa so pasivne. Vse torej kaže, da je ta sklep uvod k dokončni «upokojitvi» potniških ladij «Asia», «Africa», «Europa» in «Victoria» kar bi pomenilo odpust z dela 1800-2000 pomorščakov. Bil bi to hud udarec za celotno tržaško gospodarstvo, ki je že utrpelo veliko škodo zaradi zgrešenih ukrepov glede ladjedelništva in pristanišča, poleg tega pa tak ukrep ne spada v noben program gospodarskega načrtovanja v tem sektorju.

Tajništvo tržaške federacije KPI je objavilo protestno sporočilo, v katerem zavrača krivičen sklep vlade ter poudarja, da je treba prej poskrbeti za nove ladje preden se odstranijo dosedanje, da je treba določiti program FINMARE glede družb PIN z reorganizacijo in okrepitvijo državnega ladjevja ter novimi naročili ladjedelnicam še posebej ladjedelnici Sv. Marka. Razširiti in specializirati bi bilo treba tudi trgovinski sektor v katerem tržaški Lloyd lahko najde široke možnosti razvoja.

Protestno izjavo je objavilo tudi pokrajinsko tajništvo PSI, ki ob omenjenem sklepu ministrstva za trgovsko mornarico ugotavlja podrejenost sedanje vlade interesom najbolj nazadnjaških zasebnih brodarjev. Protestira proti ponovni krivični diskriminaciji na škodo Trsta in sploh italijanskega pomorstva ter zagotavlja, da bo nastopilo z vso odločnostjo na pristojnih mestih.

Snoči v PD «I. Grbec»

Predstava SAG za spomenik NOB

Slovensko amatersko gledališče v Trstu je sinoči v nabito polni dvorani škedenjskega prosvetnega društva «Ivan Grbec» uprizorilo v koncertni obliki dramatizirano novelo Cirila Kosmača «Balada o trobenti in oblaku». S tem nastopom je to mlado gledališče želelo počastiti naše žrtve padle v NOB in je namenilo ta večer zbrane prostovoljne prispevke darovati skladu za spomenik padlim iz Škednja, s Kolonkovca in od Sv. Ane.

Kosmačevo «Balado», v kateri avtor skuša odgovoriti predvsem na vprašanje o smislu in nuji našega boja in tako razkriva nekatere etične postavke, ki jih je postavila pred posameznike naša borba za svobodo, so v nekoliko spremenjeni zasedbi od krstne, ki je bila letos spomladi, podali v režijski in scenski postavitvi Aleksija Pregarca (priredba Ivan Strmole, glasbena oprema Ivan Mignozzi, razsvetljava Silvester Metlika, inspicient Boris Mihalič) člani SAG Boris Kobal, Magda Križmančič, Jasna Petaros, Sergej Verč, Milica Kravos, Ivan Verč, Anica Žerjal, Učka Štrekelj in Branko Sulčič Pred predstavo je v imenu škedenjskega društva povedala nekaj uvodnih besed Marta Volk.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Esculapio, Ul. Roma 15: INAM, Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Alla Maddalena, Istrska ulica 35; Chiari-Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Busolini Ul. P. Revoltella 41; Pizzul Cignola, Korzo Italia 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

ZARADI NEPOPUSTLJIVOSTI DELODAJALCEV

Jutri vsedržavna stavka delavcev gradbene stroke

Kovinarji tržaške pokrajine bodo jutri stavkali 4 ure - Ob 10. uri zborovanje na Trgu Garibaldi

Jutri bo vsedržavna 24-urna stavka delavcev gradbenih strok, ki hočejo tako protestirati proti nepopustljivosti delodajalcev, kar je povzročilo razbitje pogajanj za obnovitev vsedržavne delovne pogodbe.

Od 8.30 do 12. ure bodo v tržaški pokrajini stavkali tudi kovinarji, ki morajo do 27. novembra opraviti 18 ur razčlenjenih stavk, ki so jih proglasila vsedržavna tajništva kovinarjev CGIL, CISL in UIL po razbitju pogajanj za obnovitev delovne pogodbe. Predstavniki Confindustrie so na zadnjih pogajanjih pokazali dokajšnjo mero nestrpnosti do sindikalnih predstavnikov in do zahteve platforme, saj so zavrnili 75 odst. zahtev, med katerimi so vse najpomembnejše, ki zadevajo izboljšanje delovnih pogojev, delovni urnik itd.

Kovinarji Grandi motori in iz ladjedelnice Alto Adriatico se bodo zbrali najprej na Senenem trgu, od koder bodo v sprevodu odšli na Garibaldijev trg, kjer bo skupno zborovanje, ki se ga bodo udeležili tako kovinarji kot gradbinci.

Medtem se vrstijo razčlenjene stavke kovinarjev. Včeraj so stavkali delavci v tovarni Grandi motori v Boljuncu. Prva delovna izmena je prekrižala roke od 10. do 11. ure ter uro pred koncem, druga izmena pa je stavkala od 15. do 16. ure. Tudi druga izmena je stavkala še uro pred koncem delovnega urnika. V Grandi motori so stavkali 2 uri tudi uradniki.

Danes bo razčlenjena stavka v Arzenalu - S. Marco. Začela se bo ob 13.30, ko je predviden delavski shod. Stavka bo trajala 2 uri.

DOLGO PRIČAKOVANO VAŽNO OBVESTILO ZA PROFESORJE

Razpisan natečaj za 4 stalna ravnateljska mesta na slovenskih višjih srednjih šolah

Odlok je objavljen v Uradnem listu z dne 31. okt. 1972 - Rok za vložitev prošenj je do 30. t. m.

Prosvetni minister je razpisal z odlokom dne 15. maja 1972, ki je bil objavljen v Uradnem listu štev. 284 z dne 31. oktobra 1972, poseben natečaj — ki ga med drugim določa tudi čl. 7 zakona z dne 19. julija 1961, štev. 1012 — za štiri stalna ravnateljska mesta na slovenskih višjih srednjih šolah in sicer: eno stalno ravnateljsko mesto na klasičnem liceju v Gorici, eno na znanstvenem liceju v Trstu in po eno stalno mesto na učiteljiščih v Trstu in v Gorici. Natečaja se lahko udeležijo redni stalni profesorji slovenskega materinega jezika ki so bili v rednem stalnem staležu na zavodih, za katere so razpisana stalna ravnateljska mesta. Prosilci morajo še imeti: a) «laureo» ali pa diplomo višjega zavoda «magistero», če gre samo za ravnateljsko mesto na učiteljišču, in b) vsaj sedem let službovanja v rednem staležu na šoli. K natečaju bodo pripuščeni tudi prosilci, ki imajo pogoje po predpisih zakona z dne 29. septembra 1964, štev. 861, zakona z dne 12. decembra 1966, štev. 1078 in odloka predsednika republike z dne 10. januarja 1957, štev. 3.

Člen 3 določa, da je treba priložiti prošnji potrdilo o efektivnem službovanju in študijske ter kulturne naslove; prav tako še, da bo izpit samo usten in sicer razgovor — kolokvij — o problemih, ki zadevajo šolo. Po členu 4 je treba nasloviti prošnjo na kolkovanem papirju na prosvetno ministrstvo — glavno ravnateljstvo za klasično izobrazbo — Uradu za natečaje za ravnateljska mesta — v roku 30 dni po objavi v Uradnem listu. (to se pravi do 30. novembra)

Končno bodo imele ako tudi vse slovenske višje srednje šole svoje stalne ravnatelje, kar bo verjetno prispevalo morda k dokončni ureditvi slovenskega višjega srednjega šolstva v Trstu in v Gorici. To se bo seveda zgodilo, če bodo zasedli ta mesta možje v pravem pomenu besede možje širokih pogledov, odprti za vse nove pedagoške moderne pridobitve in predvsem res zavedni Slovenci.

Ob zaključku se sprašujemo, kdaj bo ministrstvo razpisalo natečaj za ravnateljska mesta na nižjih srednjih šolah, za ravnateljstvi na strokovni šoli v Trstu in na trgovski šoli v Gorici, kdaj bo ustanovilo tudi redna stalna didaktična ravnateljstva in mesto rednega stalnega nadzornika na osnovnih šolah?

Seja odbora Sindikata slovenske šole

Jutri, 16. novembra 1972, se bo sestal ob 17. uri odbor sindikata in razpravljal o izvršenem delu ter o bližnjem občnem zboru.

PD «France Prešeren»
Boljunec

vabi na 6. REDNI OBČNI ZBOR jutri, 16. novembra 1972 ob 20.30 v srenjski hiši s sledečim dnevnim redom:

1. Izvolitev delovnega predsedstva
2. Predsedniško, tajniško, blagajniško in poročilo gospodarja
3. Razprava
4. Razrešnica staremu in volitev novega odbora.

Vljudno vabljeni!

Šola Glasbene matice — Trst

Dvorana «J. Gallus»
Ul. R. Manna 29
Sreda, 22. novembra 1972 ob 20.30

SOLISTIČNI KONCERT

IRENA GRAFENAUER — flavta (Akademija za glasbo v Ljubljani) — pri klavirju Gita Mally
RAVEL KODRIČ — klavir (Visoka šola Glasbene matice)

PD Slavko Škamperle

vabi

vse člane na občni zbor, ki bo 16. novembra 1972 ob 20.30 v društvenih prostorih, Vrdelska cesta 7.

Kino

«La Cappella Underground» ob 19.00 — zadnja predstava ob 21.00 «Petrolineide». Komični film Ettoreja Petrolinija.
Nazionale 15.00—18.30—22.00 «Il Padrino». Barvni film. Marlon Brando. Film je za vse.
Fenice 14.50—18.15—21.40 «Il Padrino». Barvni film. Marlon Brando. Al Pacino, Richard Castellano, Diane Keaton.
Eden 16.00 «Lo chiameremo Andrea». Mariangela Melato in Nino Manfredi.
Grattacielo 16.00 «Il rally dei campioni». Steve McQueen. Barvni film za vse.
Excelsior 15.00 «Frenzy». Detektivka znanega Alfreda Hitchcocka. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ritz 16.00 «La vita, a volte, è molto dura, vero Provvidenza?» Barvni western film. Tomas Millian. Gregg Palmer, Janet Agren.
Aurora 16.30 «Alfredo, Alfredo». Barvni film Pietra Germija. Igra Dustin Hoffmann. Zadnje ponovitve.
Impero 16.30—18.45—21.30 «Il violinista sul tetto». Barvni film za vse.
Cristallo 16.45—21.00 «Via col vento». Barvni film. Clark Gable in Vivien Leight.
Capitol 16.30 «Festa per il compleanno dell'amico Harold». Barvni film. Strogo prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16.30 «Le peccaminose notti di Pietro l'Aretino». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.30 «Gli aristogatti». Walt Disneyeve barvne slikanice.
Vittorio Veneto 16.30 «Unico indizio — una sciarpa gialla». Barvna detektivka. B. Parkins.
Abbazia 16.00 «Sadismo». J. Fox in M. Jagger. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ideale 16.00 «Bullit». Steve McQueen. Barvni film.
Astra 16.30 «Luana, la figlia della foresta». Glen Sexonn. Barvni film za vse.

Razstave

V piranski Mestni galeriji je retrospektivna razstava del slikarja Alberta Sirka.

* * *

V galeriji Rossoni na Korzu Italia 9 razstavlja Emilio Primožič - Primossi. Razstava je odprta neprekinjeno od 8. do 21. ure in bo trajala do 20. t. m.

* * *

V galeriji Torbandena razstavlja svoja dela Giuseppe Cesetti. Razstava, ki bo trajala do 29. t. m. je odprta ob delavnikih od 10.30 do 12.30 in od 16.30 do 19.30, ob nedeljah pa od 11. do 13. ure.

* * *

V občinski umetniški galeriji bo od 15. do 25. novembra razstavljal svoja dela Guido Antoni. Razstava bo odprta ob delavnikih od 10. do 13. in od 17. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 13. ure.

* * *

V galeriji Cartesius, Ul. Marconi 16, bo od 16. do 30. novembra razstavljal svoja dela Fritz Baumgartner.

* * *

V TRŽAŠKI KNJIGARNI razstavlja do konca meseca najnovejša pastelna olja slikar Rudolf Saksida. Vljudno vabljeni na ogled razstave.

Razna obvestila

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ prireja zimovanje v Zg. Gorjah od 26. 12. 1972 do 2. 1. 1973. Vpisovanje na sedežu SKGZ v Trstu, Ul. Geppa 9.

* * *

KASTA organizira tečaj srbohrvaščine. Vpisovanje in informacije pri Norči Zavadlal, Ul. Geppa 9, II. nadstropje.

Prispevki

V spomin pok. Alojza Daneua daruje Maxi Melling 3000 lir za SD «Polet».

V spomin pok. Alojza Daneua daruje družina Ostrouška 5000 lir za SD «Polet».

S PREDSINOČNJEGA SESTANKA V GREGORČIČEVI DVORANI

RAZPRAVA O PEREČIH VPRAŠANJIH PROSVETNE DEJAVNOSTI NA TRŽAŠKEM

Izčrpno poročilo tajnika SPZ Kaplja o sedanji dejavnosti na prosvetnem področju - Sprejet predlog o dopisniški mreži po društvih

Prosvetna dejavnost pri nas se na vsakem koraku srečuje z najrazličnejšimi in številnimi težavami. V enem društvu je glavna skrb problem prostorov, v drugem preskromna udeležba in angažiranost članstva in mladine, v tretjem spet finančne težave. Problemov je torej veliko, rešitve pa, kot je znano, zavisijo izključno od dobre volje, čuta odgovornosti in neukonljive zavesti naših ljudi, ki se večkrat z resničnim trudom, duhom odpovedi in neredkokdaj z razočaranji vseh vrst prebijajo skozi težko prodorno stvarnost današnje potrošniške miselnosti, da bi zagotovili naši bogati kulturni tradiciji vredno kontinuiteto.

V ta prizadevanja prosvetarjev štejemo tudi izredni sestanek odbornikov prosvetnih društev na Tržaškem, ki ga je predsinočnjim sklicalo predsedstvo SPZ v Gregorčičevi dvorani v Trstu.

Glavni namen sestanka je bil v tem, da bi se predstavniki društev in člani predsedstva SPZ pogovorili med seboj o številnih vprašanjih, ki nastajajo na prosvetnem področju, da bi preverili, kako se uresničujejo sprejeti sklepi in kako se sploh razvija dejavnost v posameznih društvih ter končno poiskali način, kako naj se to dejavnost pospeši in izboljša.

Tajnik SPZ Mirko Kapelj je o tem prebral daljše poročilo, v katerem je razčlenil ter poglobil vse sedanje oblike dejavnosti v naših društvih, od pevskih zborov, dramskih skupin in predavanj do vprašanj sklicanja občnih zborov in sploh raznih načinov in oblik organiziranja v posameznih društvih. Ob tem je omenil, da bi morala vsaj močnejša društva, tista, ki imajo dovolj razvejano dejavnost in ki se ukvarjajo s specifičnimi vprašanji, predložiti posebno prošnjo za deželno podporo. Treba je skratka izkoristiti tistih nekaj možnosti, ki jih imamo na razpolago, da zagotovimo in pospešimo tudi z denarnimi sredstvi širšo dejavnost. Isto velja tudi za naše knjižnice. Naša društva ne bi smela čakati samo na podporo naše matične domovine, temveč bi morala pri bogatenju svojih knjižnic, ki zahtevajo precejšnje denarne izdatke, prositi tudi za izredno podporo občinsko upravo in deželne oblasti.

Tajnik je predstavnike društev seznanil tudi s srečanjem odbornikov SPZ s predstavniki Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Na srečanju, ki je bilo v Postojni, so razpravljali o rednih oblikah sodelovanja med obema zvezama ter med matičnimi in našimi društvi. Ob tem so tovariši iz Ljubljane povabili predstavnike naših društev in zveze na srečanje v Ljubljano, ki bo verjetno 6. januarja. Odborniki naših zamejskih društev se bodo na tem srečanju lahko seznanili s predstavniki raznih društev po Sloveniji ter si izmenjali izkušnje in predloge.

Na koncu je Kapelj omenil še zborovsko revijo «Primorska poje», ki bo marca prihodnjega leta, ter pri tem poudaril, da se morajo naša prosvetna društva na to skrbno pripraviti, kajti za boljšo organizacijsko izvedbo revije, kot je bila doslej, je potrebno večje sodelovanje.

Med predstavniki društev, ki so bila na tem sestanku zadovoljivo zastopana, se je razvila daljša razprava. Poleg naštevanja številnih pomanjkljivosti v prosvetni dejavnosti pri nas, je marsikdo podal tudi jasne predloge in izkušnje, kako se da marsikatero pomanjkljivost premestiti. Seveda so pri tem omenjali predvsem potrebo po angažiranju mladih sil, ki naj bi vnesle nove prijeme in novega elana v prosvetno dejavnost v zamejstvu. Mladim so doslej izrekli veliko očitkov na vseh sestankih, občnih zborih in posvetih, ne da bi se vprašali za globlje vzroke njene odsotnosti na kulturnem področju. Ta vprašanja pa si danes mladina marsikje postavlja sama, in skuša nanje tudi jasno odgovoriti. V marsikaterem društvu so danes sestavljeni odbori izključno iz mladih, dokončen odgovor o tem pa bo dala bližnja prihodnost.

Na koncu naj omenimo še to, da so na sestanku razpravljali tudi o vprašanju vzpostavitve dopisniške mreže po naših društvih in vaseh. Vsa društva so se ob tem obvezala, da bodo poiskala v svojem krogu dopisnika za Primorski dnevnik, ki bo seznanjal širšo javnost z uspehi in problemi svojega kraja.

Posojila za XIII. plačo pri Tržaški hranilnici

Uprava Tržaške hranilnice je sklenila obnoviti tudi letos svojo pobudo «trinajsta plača». S pobudo namerava hranilnica omogočiti malim in srednjim podjetnikom z našega področja, da si s posebnimi posojili nabavijo sredstva za pravočasno izplačilo trinajste plače svojemu osebju. Letošnja pobuda bo nekoliko širša od lanske, saj bo hranilnica raztegnila ugodnost, ki so jo doslej uživala mala in srednja industrijska podjetja ter obrtniki, tudi na trgovska podjetja in na tvrdke, ki se ukvarjajo s terciarnimi dejavnostmi.

Hranilnica bo dovolila podjetnikom najemanje posojil do največ 150.000 lir za vsakega nameščenca in do največ 50 nameščencev, in sicer po izredni obrestni meri 7 odst. Posojila se bodo izdajala brez posebnih postopkov, vračala pa se bodo v roku 6 mesecev od januarja 1973 dalje. Prošnje morajo prispeti na pristojni urad Tržaške hranilnice pred božičnimi in novoletnimi prazniki.

NENAVADEN PROTEST PRI SV. ANDREJU

Otroci zahtevajo igrišče

Otroci s transparenti zahtevajo, kar so jim obljubili

Skupina otrok iz okraja Sv. Andreja je uprizorila včeraj popoldne napovedano manifestacijo na katero so otroci povabili občinskega odbornika Uga Verzo in pa časnikarje. Slednji so se povabilu odzvali, odbornika Verze pa ni bilo.

Otroci zahtevajo čimprejšnjo ureditev igrišča, ki naj bi ga zgradili na levi strani ceste, ki pelje od konca Ulice San Marco do Lloydovega stolpa. Obljub je bilo do sedaj že mnogo, dela bi se morala začeti to poletje, nakar so odlašali iz meseca v mesec, otroci pa se še sedaj igrajo na cesti. V trideseti minutah, kolikor smo bili na kraju, smo zabeležili približno deset težkih tovornjakov, ki so privozili mimo. Do sedaj menda še ni bilo nesreč in upajmo da jih ne bo niti v bodoče, vsekakor pa bi bilo prav, da bi čim prej uredili igrišče, kjer bi se otroci lahko igrali brez skrbi in predvsem na varnem.

Srečanje z Verzo je bilo predvideno za 15.30. Otroci, ki so imeli številne transparente s parolami, so čakali do 16.30, nakar so jih starši poklicali domov. Zelo verjetno bodo povabilo in manifestacijo ponovili v prihodnjih dneh.

Vlada odobrila deželne zakone

V teh dneh so vladni organi odobrili tri zakone, ki jih je pred časom sprejel deželni svet Furlanije - Julijske krajine in sicer zakon, o delovanju uradov za zemljiške knjige, ki bodo prešli pod deželno upravo, dalje zakon po katerem bodo v dveh letih dodelili 50 milijonov lir podpor bolnikom na jetrih, da si lahko presadijo jetra in čistijo kri in končno še zakon v korist krvodajalcev, po katerem bo dežela dodelila nadaljnjih 25 milijonov lir podpor zaslužnim krvodajalcem, ki imajo izgubo pri plači zaradi zmanjšanja števila delovnih ur.

Zakoni bodo postali pravnoveljavni dan po objavi v Uradnem vestniku dežele Furlanije - Julijske krajine.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

SZDL podprla predlog o kandidiranju Marinca za predsednika IS

Izvršni odbor obalne konference Socialistične zveze je na sinočnji seji vsestransko podprl predlog izvršnega odbora republiške konference Socialistične zveze Slovenije, da bi kot možnega kandidata za predsednika izvršnega sveta Slovenije predlagali inž. Andreja Marinca, dosedanjega sekretarja sekretariata centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Člani izvršnega odbora SZDL ter predstavniki drugih družbeno političnih organizacij obale so vsestransko osvetlili lik možnega kandidata in menili, da bo kos zahtevnim nalogam, ki se postavljajo v sedanjem trenutku pred republiški izvršni svet. V prihodnjih dneh bodo o predlogu razpravljale tudi terenske družbeno politične organizacije. Hkrati je oblana konferenca Socialistične zveze pozvala vse občane, naj se tudi posamično izrečejo o predlogu.

* * *

Sinoči so v tovarniški menzi izolske Mehanotehnike odprli razstavo del slovenskih slikarjev. Pokroviteljstvo je prevzela obalna konferenca Zveze mladine, organizator pa je koprska galerija Meduza ob sodelovanju obalnega sindikalnega sveta. Gre pravzaprav za izvajanje programa koprske Meduze o estetskem izobraževanju širših plasti prebivalstva. Delavci imajo neposredno v tovarni možnost kupiti umetniške slike tudi na obroke, hkrati pa jim izvedenci pojasnjujejo motiviko in tehniko razstavljenih del.

Ob otvoritvi je imel uvodni nagovor predsednik skupščine kulturnih skupnosti Slovenije Črtomir Kolenc. Med drugim je rekel, da se danes bolj kot kdajkoli prej zavedamo, da mora kultura postati močan faktor družbenega dogajanja, ki bo učinkovito prispeval k osveščanju delovnega človeka nosilca oblasti. Pohvalil je Meduzo ki je svoje delo dobro zastavila ter ji zaželel mnogo uspeha na poti popularizacije in približevanja likovne umetnosti širokim slojem delovnih ljudi. To približevanje razumem — je rekel Kolenc — tudi kot spoznavanje delovnega človeka, da mu slika, ki postane njegova last, obogati njegovo vsakdanje življenje, mu vzbuja razmišljanje in ga tako plemeniti.

Takoj po otvoritvi si je ogledalo razstavo nad 100 delavcev in delavk Mehanotehnike. V prihodnjih tednih bodo razstavo prenesli tudi v številne druga podjetja na obali, zatem pa še na podeželje.

L. O.

VČERAJ POD KAMNOLOMOM «FACCANONI»

DEBELA CEV UBILA MLADEGA DELAVCA

Dvigal jo je s tovarišema, ko se je enemu izmuznila iz rok

Mlad, komaj šestindvajset let star fant iz Drevoreda D'Annunzio v Trstu, je včeraj zgodaj dopoldne izgubil življenje v nesreči na delu, ki se je pripetila pod kamnolomom «Faccanoni».

Žrtev nesreče, Stefano Rabak, ki je stanoval na št. 1 omenjenega drevoreda, je včeraj okrog 13.30 na kupu prodnate zemlje pod kamnolomom «Faccanoni» delal za podjetje «Salpat». S tovarišema je potiskal dolgo cev s premerom enega metra po produ proti steni, ki bi jo po namestitvi cevi morali zazidati. Ko je skupina delavcev zavlekla cev do stene, sta jo dva dvignila z enega konca, Rabak pa z drugega. Tako so pričeli dvigovati cev, ko se je pripetila nesreča. Kaže, da eden od Rabakovih delovnih tovarišev ni prenesel teže cevi, ki se mu je izmuznila iz rok in z neverjetno silo udarila tako močno v Rabaka, da ga je sunek pahnil ob bližnje drevo, sam konec cevi pa mu zlomil lobanjsko dno. Nesrečni Rabak je bil zaradi te poškodbe pri priči mrtev. Njegovi tovariši so sicer takoj poklicali bolničarje RK, toda dežurni zdravnik je lahko ugotovil le Rabakovo smrt. Vse formalnosti o nesreči so opravili karabinjerji z Vrdelske ceste ki so prvi prihiteli na kraj nesreče.

PO ZAPORI CESTE V SOVODNJAH

Zemeljska dela za novo avtocesto od Soče do vasi so v polnem teku

Začeli so z deli tudi pri avtoportu v Štandrežu

Dela na odseku avtoceste od Vileš do Gorice in dalje do državne meje med Štandrežem in Vrtojbo so v polni meri zajela ne samo polje okrog Sovodenj, ampak tudi vas samo. Prav te dni je pokrajinska uprava v Gorici odredila zaporo pokrajinske ceste na odseku, ki gre od šole v Sovodnjah, pa do župne cerkve, ker bo na tem mestu avtocesta presekla (začasno, dokler je ne bodo pokrili) pokrajinsko cesto proti Zagraju.

Zemeljska dela od Soče proti vasi so v polnem teku, kot lahko vidimo na naši sliki in so zajela že tudi nogometno igrišče in zemljišče okrog njega. Pokrajinska cesta bo ostala na tem mestu prekinjena predvidoma do marca prihodnjega leta, ko bodo cestna dela na tem odseku v glavnem zaključena. V teh mesecih se bo promet iz Sovodenj proti Zagraju odvijal po pokrajinski cesti normalno, v smeri proti Gorici pa bo moral iti po cesti skozi Gabrje ali mimo Peči na Tržaško cesto.

Prvi del avtocestnega priključka od Vileš do Fare, ki je dolg približno 11 km ter je odprt že nekaj mesecev za promet, je realiziralo cestno podjetje ANAS. Vendar je cestišče že sedaj precej razpokano ter bo potrebna še ena asfaltna prevleka. Zato je na tem odseku za sedaj omejena hitrost vožnje na 50 km.

Drugi odsek, ki gre od Fare preko Soče in skozi Sovodnje do državne meje, je v režiji pokrajinske uprave. Delo ji je poverila deželna uprava, ki je dala zanj predujme, potrebne za nadaljevanje gradnje brez kakšnega odlašanja. V načrtu je in kmalu bo tudi v gradnji, nov most čez Sočo, ki bo dolg 218 metrov. Celotna cesta Vileše - Sovodnje - državna meja bo dolga 17 km, cestišče bo široko 16 metrov od tega bo 14 metrov asfaltiranih. Na tem odseku avtoceste ne bodo pobirali cestnine, ki se bo plačala šele od Vileš dalje proti Benetkam, Trstu ali Vidmu. Gradbeni stroški bodo predvidoma znašali 1,3 milijarde lir.

Prejšnji teden so začeli tudi z zemeljskimi deli pri gradnji avtoporta na obeh straneh Tržaške ceste, kjer je predviden nadvoz sedanje državne ceste tako nad železnico za Novo Gorico kot nad avtocesto, ki bo dosegla državno mejo. Medtem so graditelji prejeli prispevek deželе in države za prvi obrok del, goriška občinska uprava pa se je obvezala, da bo najela posojilo pri mestni hranilnici za 166 milijonov lir kot svoj delež pri tej gradnji.

Prizadeti kmetje, ki so morali za ta dela odstopiti velike površine dobre obdelovalne zemlje, ki je že itak vedno manjšega obsega, sedaj pričakujejo, da jim bodo graditelji redno in v določenem roku plačali pogojeno ceno za odkup zemljišča, ki vsekakor ne bo nadoknadila izgube zemlje.

Podaljšan rok prošenj FEOGA

Pokrajinsko tajništvo PSDI sporoča, da je minister za poljedelstvo in gozdarstvo podaljšal rok vlaganja prošenj za pomoč FEOGA za pobude v poljedelski stroki.

Prosilci bodo imeli čas vložiti prošnjo do 30. decembra na deželnem odborništvu, skupno z vsemi ustreznimi dokumenti. Tajništvo PSDI bo zainteresiranim na razpolago v svojih uradih, Korzo Italija 22 - Gorica.

S seje občinskega sveta v Tržiču

Na ponedeljkovi seji občinskega sveta v Tržiču je tekla debata o konzorciju za razvoj industrijske cone in o deželnem regulacijskem načrtu.

Med drugimi je govoril komunistični svetovalec Padovan, ki je predložil ob svojem času interpelacije in resolucijo v zvezi z industrijskim konzorcijem. Očital je deželni upravi, da noče sodelovati na demokratični osnovi z občinami tržiškega področja. Socialist Vertovese, ki je tudi član odbora za osmo gospodarsko področje, ki zajema tudi Goriško, pa je govoril o delu tega odbora. V debato so posegli tudi drugi svetovalci.

Na začetku seje so levičarski svetovalci predložili tudi resolucijo v zvezi s smrtno nesrečo na delu v tovarni SIMO, v kateri predlagajo odboru naj poveri preiskavo posebni komisiji. V njej se ugotavlja, da so vzrok vedno bolj pogostih hudih nesreč na delu težki pogoji pri delu samem.

Popravek

V torkovi številki Primorskega dnevnika se je na goriški strani vrinila neljuba napaka v članku o martinovanju SPD. Zapisano je bilo, da je med prisotnimi bil tudi predsednik PD «O. Župančič» Ivan Humar. Popraviti je treba, da je predsednik tega društva Danilo Nanut, medtem ko je Ivan Humar predsednik PD «Briški grič».

Prof. Finelli o šolski reformi

Jutri, 16. t. m. bo v zborovski dvorani pokrajinske federacije KPI, Ul. Locchi 2, imel predavanje prof. Renato Finelli, član komisije za javno vzgojo v poslanski zbornici. Predavanje o šolski reformi v politiki komunistov, bo ob 20.30. Komunistična partija vabi, vzgojitelje, študente in tiste, ki se zanimajo za to pereče vprašanje, da se udeleže predavanja.

DELOVANJE OBČINSKEGA ODBORA

Izvedenci bodo izdelali podrobne urbanistične načrte

Odobrili so natečaj za pomožnega knjigovodjo

Odnašalci smeti bodo delali po novem urniku

V prvi polovici decembra se bodo izvedenci, po naročilu občinske uprave, dokončno zmenili za organizacijo dela, po katerem naj bi prišli do ureditve podrobnih izdelav v okviru regulacijskega načrta. Slednjo odločitev je na svoji zadnji seji sprejel občinski odbor na posredovanje odbornika za javna dela Agatija.

Poleg tega je Agati sporočil odboru, da je arhitekt prof. Luigi Piccinato sprejel ponudbo občinske uprave, da bi nadzoroval in pomagal pri realizaciji teh podrobnih načrtov. Poleg arhitekta Piccinata je občinska uprava zaprosila vidne znanstvenike - urbaniste, med katerimi tudi nekatere iz našega mesta, za pomoč pri realizaciji tega dela.

Odbornik Agati je med drugim poročal tudi, da bodo prepleskali zgradbe pri «Casermettah», za kar bo potrebno 900 tisoč lir in da bo družba «Eurocolor» gradila na občinskem zemljišču industrijski obrat.

Na predlog odbornika Rovisa so določili, da bodo odnašalci smeti odslej dokončno delali po začasno že vpeljanem urniku in sicer od 7. do 13.40. Na predlog odbornika za osebje Paulina so sprejeli dokončni odlok za natečaj enega mesta pomožnega občinskega knjigovodje. Nadalje so odborniki sprejeli na znanje spremembe, ki jih je vnesel osrednji odbor za krajevne finance v proračun za leto 1972.

Moise, odbornik za šolstvo, je predlagal, naj bi občinska uprava razpisala natečaj za študijsko podporo v znesku 350.000 lir za bivanje v univerzitetnem dijaškem domu; podporo naj bi prejel zaslužen študent, ki je v težkem ekonomskem položaju.

Ob zaključku so odborniki sprejeli tudi sklep, da bo odslej občinska uprava dajala posebne podpore svojim uslužbencem ne samo ob porodu ampak tudi ko uslužbenec posinovi otroka.

Prekopavanje grobov na pokopališčih goriške občine

Občinska uprava sporoča, da bodo na podlagi pokopaliških predpisov s 1. januarjem prekopali vse ostanke pokojnikov, ki so v skupnih grobovih in ki so umrli pred 15. novembrom 1963. leta. Prekopali bodo tudi vse tiste grobove, katerih veljavnost zapade po dvajsetih letih. Ta veljavnost zapade 15. novembra, razen če jo svojci pokopanih ne zopet obnovijo.

To velja za pokopališča v Štandrežu, Ločniku, Podgori, Pevmi, Štmavru in za goriško pokopališče na Tržaški cesti.

Posmrtne ostanke umrlih, ki jih ne bodo svojci prekopali ali za katere ne bo obnovljena nadaljnja veljavnost, bodo pokopali v skupno kostnico.

Prizadeti se za vsa pojasnila ter za ureditev prekopa lahko obrnejo na občinski urad za pogrebne storitve najkasneje do 31. decembra 1972.

Na podlagi predpisov za pogrebne storitve, bo občinska uprava razpolagala tudi z nagrobnimi znaki (kamni, križi), če jih ne bodo svojci sami odstranili najkasneje do 31. marca 1973.

OBVESTILO

Slovensko planinsko društvo bo tudi letos priredilo ob priliki novoletnih počitnic smučarski tečaj na Laznah. Z vpisovanjem so že začeli. Priporočamo staršem, da pohitijo z vpisom svojih malih smuvpisali tudi v vsedržavno federacijo in bodo dobili tudi značko. čarjev na sedežu SPD v Gorici, Ul. Malta 2/I, kjer bodo dobili vsa podrobnejša pojasnila. Omenimo naj še, da bodo letos naše smučarje

Izleti

Beneško pokrajinsko vodstvo ENAL priredi za novo leto izlet v Budimpešto. Izletnike iz Gorice bo vlak odpeljal v četrtek, 28. decembra ob 22.15, povratek pa je predviden v ponedeljek, 3. januarja 1973 ob 7.25.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «L'arancia meccanica». M. Douel in M. Kerlin. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

CORSO 17.30—22.00 «La grande scrofa nera». F. Rabal in M. Michelangelo. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

CENTRALE 17.15—22.00 «Uno sparo nel buio». G. Sanders. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.00—22.00 «Femmine carnivore». P. Petit in G. Harison. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA 17.15—22.00 «1972: Dracula colpisce ancora». C. Lee. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO 17.30 «I figli maledetti dei fiori». Barvni film.

EXCELSIOR 16.00 «La grande corsa». T. Curtis in N. Wood. Barvni film.

PRINCIPE 17.30 «Da qui all'eternità». B. Lancaster.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica) «Džango ne pozna milosti», ameriški barvni film — ob 18. in 20.

SVOBODA «Lov na jelene», jugoslovanski barvni film — ob 18. in 20.

RENČE «Uvajanje v ljubezen», kanadski barvni film — ob 19.30.

ŠEMPAS «Divja dežela», ameriški barvni film — ob 20.

DESKLE «Superdiabolik», ameriško-italijanski barvni film — ob 19.30.

PRVAČINA «Ljudje proti», italijanski barvni film — ob 20.

KANAL «Olio in Stanlio večna prepirljivca», ameriški film ob 20.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Villa San Giusto, Korzo Italija 244, tel. 3538.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Alla Salute, Ulica Cosulic, tel. 72480.

S TISKOVNE KONFERENCE V TOLMINU

Načrt za šolski center v mestu predvideva tri milijarde stroškov

V nedeljo bodo občani glasovali o samoprispevku za izboljšanje tolminskega šolstva - V načrtu tudi gradnja 13 šol na podeželju

Na Tolminskem se že dolgo otepajo s hudimi kadrovskimi problemi. Eden izmed vzrokov za to je tudi nerazvito šolstvo v občini. Poleg popolnih osnovnih šol z vrsto podružnic v Tolminu, na Mostu na Soči, v Podbrdu ter v Kobaridu in Bovcu, imajo namreč v občinskem središču le še gimnazijo s posebnim poudarkom na vzgojo učiteljskega karda. V občini torej ne morejo sami pridobivati strokovnjake s srednjo izobrazbo za potrebe gospodarstva. Spričo neugodnih razmer za šolanje otrok pa marsikateri že starejši strokovnjak tudi zapusti občino, da laže drugod izšola svoje otroke.

V zvezi z nujnostjo izboljšanja razmer na tem področju so včeraj na občinski konferenci Socialistične zveze sklicali tiskovno konferenco. Na njej so seznanili novinarje z načrtom za urejanje razmer na področju šolstva v prihodnjih petih letih. Gre na eni strani za materialno izboljšanje razmer v šolstvu, na drugi strani pa tudi za vsebinsko izpopolnitev možnosti šolanja. O načrtu se bodo izrekli v nedeljo občani, ko bodo glasovali za svoj prispevek pri obnovi šolskih zgradb in graditev novih šolskih prostorov.

Po načrtu, ki ga je občinska skupščina že odobrila na svoji zadnji seji, bodo v občinskem središču zgradili tako imenovani šolski center. Gre za vrsto med sabo funkcionalno povezanih objektov, ki bodo sprejemali od predšolskih otrok pa do učencev in dijakov srednjih šol. Opustili pa bodo sedanje prostore gimnazije in osnovne šole, ki so neprimerni za sodoben pouk. Razen tega nameravajo obnoviti 13 šolskih zgradb na podeželju, kjer kaže, da bo število šoloobveznih otrok v prihodnjih letih naraščalo. Zgradili pa bodo tudi nekaj objektov za predšolske vzgojne ustanove.

S tem bo postavljena osnova za sodobni pouk tako v osnovnih šolah kakor tudi na nekaterih strokovnih šolah in poklicnih šolah druge stopnje, ki bo osnovan tudi za nadaljevanje visokošolskega študija.

Ker so razprave o tem, kakšni bi naj bili šolski centri, še v teku, seveda tudi tolminski center še ni do kraja izoblikovan. Že zdaj pa je jasno da njihova gimnazija v sedanji obliki ne bo mogla več obstajati. Tesno ob njej bodo morali odpreti še nekatere strokovne šole, pouk pa bodo povezali pač po predmetnikih. Tolminci se sedaj zavzemajo, da bi ob splošni učni usmeritvi, ki jo daje gimnazija, dobili še strokovni šoli za kovinsko stroko in morda turizem. Taki šoli bi najbolj ustrezali strukturi njihovega gospodarstva.

Uresničevanje načrta o srednjeročni modernizaciji šolstva v občini bo seveda odvisno od finančnih možnosti. Po zbranih podatkih bodo celotne naložbe v vse predvidene objekte terjale okoli pet milijard starih dinarjev, medtem ko bo šolski center v občinskem središču terjal okoli tri milijarde dinarjev. Po sedanjih predvidevanjih bodo občani sami zbrali s samoprispevkom od osebnih dohodkov, zaslužkov v obrti in kmetijstvu v prihodnjih petih letih okoli milijardo starih dinarjev, preostali denar bosta prispevali deloma občinska skupščina deloma pa republiška izobraževalna skupnost. Občinska skupščina je v razpravi ob razpisu referenduma predlagala, da bi občani, ki so zaposleni ali prejemajo pokojnine, odvajali na območju Tolmina in njegove neposredne okolice po 1,5 odstotka od osebnih dohodkov, prav tolikšen odstotek od dohodka od obrti, medtem ko naj bi kmetovalci dajali po tri odstotke od katastrskega dohodka. Na ostalih območjih v občini pa naj bi znašali prispevki 50 odstotkov manj, ker pač ne bodo deležni tolikšnih ugodnosti kot v občinskem središču in njegovi neposredni okolici.

«Ceciljanka» v Katoliškem domu

Kot prejšnja leta bo tudi letos v Katoliškem domu tradicionalna revija pevskih zborov, imenovana «Ceciljanka». Nastopilo bo 18 zborov iz naše dežele. Pričetek pevske revije bo v soboto, 18. t.m. ob 20.30, v nedeljo, 19. t.m., pa se bo program pričel ob 16. uri.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

Preko visokega plota je vlomil sredi noči v bar v Tržiču

Zato bo sedel v zaporu 6 mesecev - Mladoletniki so v Ronkah odpeljali avto iz garaže

Na zadnjem zasedanju okrožnega sodišča v Gorici so sedeli na zatožni klopi štirje obtoženci s Tržaškega, od katerih so bili trije mladoletniki iz Sesljana, in sicer 18-letni A.P. dalje 18-letni S.C. in še 18-letni F.P. Glavni obtoženec, 20-letni Giorgio Gherlani pa je s Proseka, Borgo Nazario 30.

Omenjeni so bili obtoženi da so 8. septembra lani odpeljali v Ronkah Umbertu Miniussiju fiat 500, ki ga je imel v lopi blizu svoje hiše in v katerega so vlomili s silo. Ker so bili trije obtoženi mladoletni so jih pomilostili pač pa so obsodili na 16 mesecev zapora in 60 tisoč lir globe Giorgia Gherlanija, ki bo moral plačati tudi sodne stroške.

Pri drugi razpravi se je moral zagovarjati 26-letni Aldo Ulian iz Tržiča, Ul. Pascoli 12. Obtožnica navaja da je dne 24. avgusta letos ob 1.20 ponoči v Ul. S. Marco v Tržiču preplezal štiri metre visoko pregrajo in še 3 metre visoko z bodečo žico prepleteno živo mejo ter vlomil v notranjost bara Centrale v hiši št. 44. V oddelku za sladoled ga je presenetil gospodarjev sin Rodolfo, ki je poklical očeta Carla Smaniotta. Oba sta vlomilca pridržala in ga izročila orožnikom.

Na razpravi se je Ulian izgovarjal, da je hotel iti v bar, ker je videl, da je stopil v lokal še neki drugi moški. Očividno naj bi mu to ponovno zbudilo žejo. Seveda mu sodniki niso verjeli tudi zaradi nenavadne poti, ki jo je izbral ob tako nenavadni uri za vstop v bar ter so ga zato obsodili na 6 mesecev zapora, plačilo 45 tisoč lir globe in plačilo sodnih stroškov. Branil ga je odv. Pascoli.

Drž tož. dr. Laudisio; preds. sodišča dr. Mancuso; sodnika Bassi in Marinelli.

Razna obvestila

Goriška občina sporoča, da bo v dneh od 4. do 16. decembra tečaj glede davka na dodano vrednost (I-VA), ki bo na šoli administrativnih ved pri bolniški univerzi.

Vozni red vlakov

ODHODI

ZA TRST: 5.44 (L); 626 (L); 7.33 (D); 7.53 (L); 8.18 (D); 11.06 (L); 13.27 (D); 14.04 (L); 15.26 (D); 17.06 (L); 18.15 (D); 18.44 (L); 20.07 (L); 21.19 (L); 22.03 (D); 23.01 (DD); samo ob praznikih in iz Calalza: 23.43 (D).

ZA VIDEM: 4.32 (L); 6.27 (L); 6.55 (D); 7.21 (L); 8.07 (D); 11.07 (L); 13.05 (D); 13.52 (L); 14.42 (DD) samo v predpraznicnih dneh in od Calalza; 14.54 (D); 15.27 (L); 17.50 (L); 19.01 (L); 19.56 (D); 21.07 (L); 21.32 (D); 23.44 (L).

ZA JUGOSLAVIJO: 8.25 (L); 13.35 (L); 20.15 (L).

PRIHODI

IZ TRSTA: 4.31 (L); 6.23 (L); 6.53 (D); 7.19 (L); 8.05 (D); 11.03 (L); 13.04 (D); 13.50 (L); 14.42 (DD) samo v predpraznicnih dneh; 14.53 (D); 15.23 (L); 17.48 (L); 18.57 (L); 19.54 (D); 21.05 (L); 21.31 (D; 23.41 (L).

IZ VIDMA: 5.41 (L); 6.24 (L); 7.31 (D); 7.51 (L); 8.17 (D); 11.04 (L); 13.25 (D); 14.02 (L); 15.25 (D); 17.04 (L); 18.13 (D); 18.42 (L); 20.05 (L); 21.18 (L); 22.02 (D); 22.59 (DD) samo ob praznikih iz Calalza: 23.42 (D).

IZ JUGOSLAVIJE: 9.55 (L); 10.05 (L); 21.43 (L).

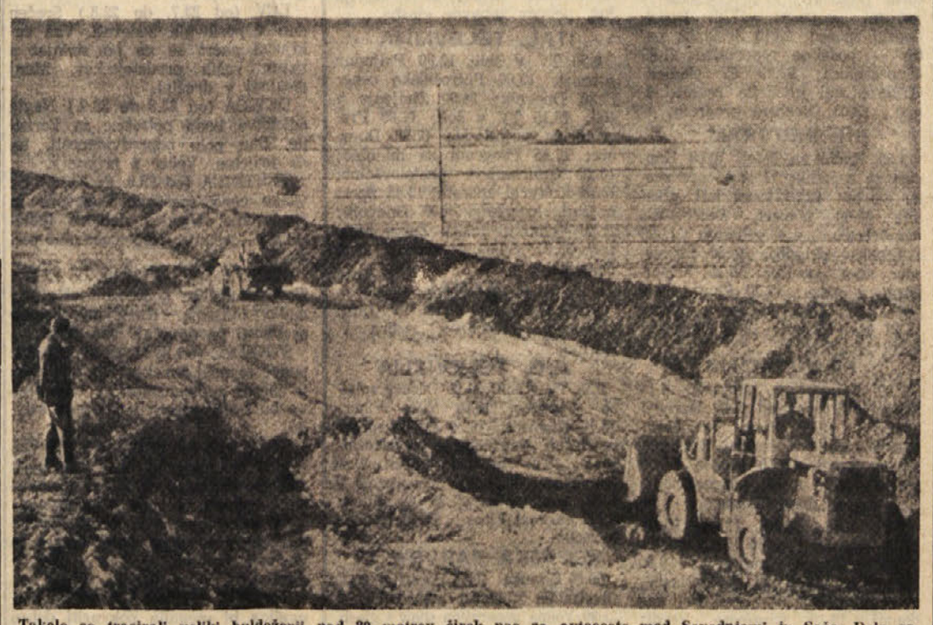

Takole so trasirali veliki buldožerji nad 20 metrov širok pas za avtocesto med Sovodnjami in Sočo. Dela so že dosegla tudi pokrajinsko cesto in nogometno igrišče domačih športnikov, ki se bodo morali začasno posluževati igrišča Juventine v Štandrežu

BREZBRIŽNOST ODGOVORNIH SPRIČO SOCIALNEGA IN ETNIČNEGA RAZKROJA BENEŠKE SLOVENIJE

Nazadovanje števila prebivalstva v slovenskih beneških občinah

Napačno pojmovanje oblasti, da predstavlja emigracija neozdravljivo socialno-ekonomsko bolezen, ki ji ni zdravila - Za podobnimi tolmačenji se običajno skrivajo tudi razlogi eminentno politične narave

Ko smo pred nekaj tedni izvedeli za podatke o številčnem stanju prebivalstva v občinah naše dežele, nas je strahovito potrlo, da je v zadnjem desetletju 1961 - 1971 padlo število prebivalstva v slovenskih občinah še za enkrat več kot v prešnjem. Padec je katastrofalen.

Število prebivalcev v slovenskih občinah Beneške Solvenije je znašalo l. 1911 pred 60. leti oziroma pred dvema vojnama, 28.580 prebivalcev. Leta 1936 je fašistični režim med zadnjim ljudskim štetjem, tri leta pred drugo svetovno vojno, naštel 23.702 prebivalcev, torej za okrog 5000 ljudi manj. V zadnjem lanskem štetju (1971), pa je število prebivalcev v enem samem desetletju od l. 1961 naprej padlo kar za 7508 prebivalcev, torej na 13.704 prebivalcev ali za 46 odstotkov. Za polovico. Do tega grozljivega rekorda v padcu prebivalstva je prišlo v desetletju, ko je bila samostojna dežela Furlanija - Julijska krajina že šest let uresničena in funkcionalna z vsemi ustreznimi pooblastili. Ne bomo si dovolili, kot nekateri politični krogi v deželi, ki deželo naravnost obtožujejo, da je Beneške Slovence, Karnijce in Furlane iz gričevnatega predela dobesedno spodbujala k izseljevanju. Dovolj je zgovoren sam padec števila prebivalcev v slovenskih občinah Beneške Slovenije za sedem in pol tisoč duš, pri čemer bi še ponovili za predsednikom Berzantijem njegove besede, ki jih je izrekel, ko se je pri njem oglasila delegacija Beneških Slovencev, da namreč vprašanje rešitve Beneške Slovenije pred njenim razkrojem na vseh področjih — demografskem, gospodarskem, socialnem in kulturnem — presega njegove (Berzantijeve) moči. Dežela je v tem pogledu bila in je še odsotna. Ogromni obseg emigracije pa je v tem tragičnem trenutku zanjo le neozdravljiva bolezen, ki si ji ona ne upa postaviti niti diagnoze, kaj šele jo zdraviti.

Po zadnji vojni smo imeli tri ljudska štetja: l. 1951, 1961 in 1971. Prvo povojno ljudsko štetje l. 1951 je v primerjavi s prejšnjim pokazalo zelo majhen porast prebivalstva samo za 939 prebivalcev. Isto se je zgodilo po štirih krvavih letih prve svetovne vojne. Beneška Slovenija je kljub klanju in bežanju po kobariškem zlomu proti notranjosti Italije ostala številčno nedotaknjena, saj so po kočani moriji našteli le za 125 prebivalcev manj.

Seveda ne bomo trdili, da so vojne bolj pogubne za Beneške Slovence od fašističnega po prvi in demokristjanskega režima po prvi in drugi svetovni vojni. Dejstvo je, da so beneški Slovenci po obeh vojnah ohranili svoje število, vtem ko so se pod povojnim demokristjanskim režimom prepolovili. Zato nas upravičeno skrbi, kaj bo, če bo tak režim, kot je sedanji, trajal še deset let. Kaj bo ostalo od Karnijcev, kaj bo, če bo tak režim, kot je sedanji, trajal še deset let. Kaj bo ostalo od Karnijcev, kaj od Benečanov in Furlanov tam okrog Spilimberga, če se bodo zanašali samo na demokristjanske obljube o delovnih mestih v svojih karnijskih, gričevnatih in slovensko - benečanskih krajih?

Pa se povrnimo k analizi razlogov velikanskega upadanja prebivalstva v zadnjem povojnem obdobju. Danes nimamo več opravka s klasično emigracijo samo moškega prebivalstva. Saj so tudi pred obema vojnama hodile slovenske Benečanke na delo od doma kot «dikle», domestiche, kot pravi italijanski sociološki izraz prejšnjih dob. Toda teh «dikl» je bilo le nekaj sto. Tudi jih niso šteli za emigrantske delavke, ker so prihajale in odhajale, se možile doma in vsak čas prekinjale svoje delo pri tujih družinah. Opravka z «diklami» imamo še v desetletju 1951 - 1961. Po l. 1961 pa so Benečanke prenehale biti «dikle» ter so si poiskale in našle zaposlitev v velikih gostinskih obratih ter lahki industriji. Ubrale so pot čez mejo v Švico in druge evropske države kot pravi emigranti. Vse, kar je medtem odraslo čeč (deklet) v Beneški Sloveniji, prav vse je odhajalo, kot pobje, v tujino. Skratka, nobeno dekle ali «poub» nad 17 let starosti ni več ostajal doma v Beneški Sloveniji. Med mladino so bili redke vrane tisti, ki so odhajali na delo v Manzano ali kam drugam v Furlanijo.

K tako visokemu odstotku padanja števila prebivalstva pa prispevajo tudi sekundarni nasledki splošnega moškega in ženskega izseljevanja, ker so skoraj zginile vse mlade družine in zato ni naravnega prirastka, ni rojstev, otroci se ne rodijo več v Beneški Sloveniji. K razkrojevanju socialno - etične podobe Beneške Slovenije prispevajo nadalje italijanski duhovniki, ker ne poznajo slovenskega narečja in si spričo tega zlasti ne znajo pomagati pri reševanju vprašanj v tako intimni zadevi kot je oblikovanje družin. Ti tuji duhovniki so tuj element v stari skupnosti Beneške Slovenije, niso jez proti razkrajanju družin, so bolj nasprotno, odprta vrata, odprt jez, po katerem se odtekajo mladi slovenski ljudje v tujino. Cerkve so čisto podobne italijanskim šolam, kjer skušajo reševati italijanščino s tem, da mašijo usta otrokom brž, ko spregovore v slovenskem narečju Rezije, Tera in nadiških dolin. Tem mladim slovenskim ljudem pa je na delu v francoski ali nemški Švici, Nemčiji, Belgiji in Franciji ta šolska italijanščina, na silo vcepljena jim v glavo, bolj v napoto kot domače slovensko narečje.

Slovenske občine v nadiških dolinah so bile prej, namreč pred nastopom dežele, poznane v uradnih statistikah o emigriranju kot tiste, ki so se najdlje upirale skušnjavi izseljevanja. Furlani s hribov in iz gričevnatih predelov so mnogo prej od Benečanov in v čedalje večjem številu hodili v tujino.

Zdaj pa se je v drugi polovici 60. let odtrgal strahovit plaz emigracije prav v slovenskih občinah kot so Dreka, Grmek, Srednje, sv. Lenart in Podbonesec. Žalostno je, da prav neštete občine vodijo s svojimi 32. do 46. odstotki v tem valu emigracije. Število prebivalcev je v sedmih slovenskih občinah nadiških dolin padlo v desetletju 1961 - 1971, torej med dvema zadnjima ljudskima štetjema, od 14.293 na 9642 prebivalcev, znižalo se je torej za 4650 oseb ali 32 odstotkov. Tri slovenske občine Beneške Slovenije izven nadiških dolin: Tipana in Brdo v zahodni Beneški Sloveniji in pa Rezija so v istem desetletju izgubile okrog 40 odstotkov prebivalstva, njegovo število je namreč padlo v tem času od 6998 na 4140 duš, kar pomeni, da je tu emigriranje za 8 odstotkov večje kot v Nadiških dolinah.

V 6. narodnostno mešanih občinah Beneške Slovenije je padlo prebivalstvo za 3808 oseb ali za 24,6 odstotka, torej za 7,40 odstotka manj kot v nadiških dolinah. Iz teh občin, ki leže pod hribi Beneške Slovenije v gričevnatem svetu ali v ravnini in bliže industrijskih središč Vidma, Gemone, Čedada, Manzana in drugih furlanskih središč se «pendolarji» vozijo vsak dan na delo na razmeroma kratki razdalji do delovnega mesta. Zategadelj se le kdo ustavi doma in ne emigrira. Zato je tu izseljevanje manjše kot iz oddaljenih hribovskih vasi Beneške Slovenije. Pač pa poznajo te narodnostno mešane občine emigriranje že nekaj desetletij.

Upadanje števila prebivalstva je v teh občinah v zakotnih slovenskih vaseh višje v hribih večje kot pa v furlanskem sedežu občine ter v furlanskih naseljih.

V 10. slovenskih občinah Beneške Slovenije so zaradi naglega upadanja prebivalstva kot posledica izseljevanje in spričo zmanjšanega števila ljudi nastali pomembni nasledki. Zdaj ni več nobene slovenske občine z nad 3000 prebivalci, medtem ko so bile še l. 1951 tri: Podbonesec, Špeter in Rezija. Leta 1911 je imela Rezija 4671 prebivalcev. Leta 1971 smo prišli do tega, da imata samo še dve občini nad 2000 prebivalcev: Podbonesec in Špeter, nekdaj jih je bilo osem. 1971 so se tri občine Dreka, Grmek in Srenje zmanjšale na pod tisoč prebivalcev vsaka.

Trenutno ni nobenih znakov, da bi dežela hotela ustvariti potrebna delovna mesta v sami Beneški Sloveniji ali njeni neposredni bližini. V številne industrijske cone videmske pokrajine niso mogli pribaviti nobene pomembnejše industrije, ne v Čedad ne v Gemono, ki sta najbližji Beneški Sloveniji. Edino industrijski trikotnik stolic okrog Manzana, ki je nastal, zahvaljujoč podjetnosti samih domačinov, brez deželnih prispevkov, še priteguje tudi «pendolarje» iz Beneške Slovenije. Zaradi tega gledamo pesimistično na razvoj demografskega stanja v Beneški Sloveniji v naslednjih letih. Dežela je doslej glede tega popolnoma odpovedala.

al. re.

«VINSKA CESTA» ZA RAZVOJ TURIZMA NA ISTRSKI OBALI

Čeprav je v mednarodnem seznamu «vinskih cest» ni, pa istrska «vinska cesta» že obstoja, dasiravno je ne poznajo pod tem nazivom. Tudi turisti ne.

V zahodni Istri so vinorodni kraji, kjer proizvajajo vina že od rimskih časov. V ogromnih kleteh predelujejo grozdje v «mistelo», malvazijo, refošk, burgundec in teran. Čez te kraje peljejo dobre asfaltirane ceste, mimo vinogradov, ki se zde naravnost neizmerni. Tako bi Bujščina, Poreščina in del Pazinščine že danes lahko bile v seznamu «vinskih cest», ki so privlačne za turista. Ti se često žele seznaniti predvsem z originalno vinsko kapljico tega ali onega kraja. Takole karto istrske «vinske ceste» ne bi bilo težko izdelati. Šla bi od Plovanije skozi Buje, Brtoniglo in Novi grad do Poreča in od tu do Motovuna. Na tej poti bi turist lahko obiskal veliko vinsko klet v Bujah, kjer bi pokušal bujsko «mistelo» in malvazijo. Če bi se hotel seznaniti z momjanskim muškatom, pa bi skočil še v Momjan. Nadaljeval bi pot skozi Brtoniglo proti Novemu gradu in naprej proti Poreču. Ves čas ob ogromnih površinah vinogradov, ki se razprostirajo po gričih na obeh straneh ceste. Po obisku v poreški kleti bi se odpravil še do Motovuna, ki je znan po svojem teranu.

Da bi se nazaj ne vračal po isti cesti, bi jo ubral kar po oni ob morju od Poreča do Umaga, kjer bi si ogledal - in ne samo ogledal - še tamkajšnjo vinsko klet. Takole potovanje po dobro označeni in še bolje z vinskimi kletmi opremljeni «vinski cesti» je moč lepo kombinirati tudi z lovom, ribolovom, kopanjem v pokritih bazenih hotelov v Poreču in Umagu, napolnjenih z ogrevano morsko vodo. Torej bi takle izlet bil prijeten tudi izven glavne sezone, v jeseni in tudi pozimi. Zlasti, če upoštevamo zares svojstvene lepote tega dela Istre, zgodovinske ostaline in spomenike, ki jih je mnogo v teh krajih. Saj sta na primer Poreč in Motovun kar vsa en sam kulturno - zgodovinski spomenik. Buje, Momjan, Novi grad in Brtonigla pa lepi primerniih starinskih istrskih mest in vasi. Res je, da zdaj v teh krajih še ni tipičnih gostinskih lokalov, zgrajenih ter urejenih v stilu starih istrskih kleti, kjer bi se turist, ki išče vzdušje prav takihle starinskih kleti s starimi «prešami» in podobnim, počutil čim prijetneje. Toda vse to bi prišlo brž ko bi se v tem delu Istre uveljavil ta — imenujmo ga — «vinski turizem».

Če pomislimo, da bi se obisk v Istri lahko povezal tudi z obiskom vinorodnih krajev Slovenskega primorja, Vipave in Krasa, potem o tako imenovani «vinski cesti» res ni pretirano govoriti. Ne bi bilo napačno, če bi se v tem pogledu najprej trezno preudarilo, potem pa tudi kaj storilo ker bi od tega vsi nekaj imeli. Zakaj bi tudi del Slovenskega primorja in Istre ne prišla v seznam «vinskih itinerarjev» Evrope!

T. F.

Slavni italijanski slikar Renato Gottuso je imel v Moskvi razstavo. Nedvomno je imela velik uspeh, kot vse njegove razstave. V SZ so ljudje veliki ljubitelji lepih umetnosti, tudi slikarstva. Na gornji sliki dve obiskovalki pred eno od Gottusovih slik

PO ZAPISKIH FRANCA LUPINA PRIREDIL IVO MARINČIČ

Leningrajski pokriti trg podoben našemu v Trstu

3.

MOGOČNA SABORNA CERKEV - MUZEJ

Pač pa smo se ustavili pri stolnici sv. Izaka, ki stoji na istoimenskem trgu. Ta mogočna pravoslavna cerkev služi sedaj kot muzej. Zgradil jo je francoski arhitekt Monferrannt ob sodelovanju domačih arhitektov V. Stasova, A. Mihajlova, A. Melinkova in pa arhitekta R. Rossija. Cerkev so gradili celih 40 let, od 1818. do 1858. leta, in je v tem času sodelovalo pri gradnji 440.000 delavcev. Po višini je njena kupola tretja na svetu s svojimi 102 metri. Cerkev je dolga 111,2 in široka 97,6 m. Ker stoji na močvirnatem zemljišču so njene temelje postavili na 11 tisoč v tla zabitih pilotov. Za pozlatitev njene kupole so porabili 400 kg najfinejšega zlata. Vsakih 6 ur, zjutraj, ob 6. opoldne, ob 18. in ob 24. uri, ko odbije ura, zaigrajo številni zvonovi in zvončki kot karilon melodijo ruske himne.

Omenimo naj še, da sloni ena izmed treh cerkvenih kupol, o kateri pravijo da je največja na svetu, na 112 stebrih; od teh jih je 10 iz malahita. V cerkvi imajo zelo velike oltarje (ikonostaze) s 55 raznimi kipi in drugimi skulpturami. Samo stebri - nosilci kupole tehtajo po 114 ton vsak. Pri gradnji cerkve so uporabili 43 vrst kamenja in glavna vhodna vrata tehtajo kar 20 ton. V cerkvi je prostora za 13 tisoč ljudi.

Čeprav je danes nekdanja cerkev spremenjena v muzej in ne služi več svojemu prvotnemu namenu, te vendar prevzame ob vstopu vanjo njena veličastna mogočnost, da se spoštljivo odkriješ, saj je v njej vse še vedno tako, kot kadar je služila pravoslavnim vernikom za njihove verske obrede. Dodamo naj še, da stoji katedrala na Leningrajskem trgu.

Ker sem iz Štandreža, kjer se kmetje bavimo s pridelovanjem zelenjave in sočivja, s katerim zalagamo goriški in tržaški zelenjadni trg, me je zanimalo tudi zelenjadno tržišče v Leningradu. S prijateljem Nanutom L. sva se zato še precej pozno popoldne odpravila na pot in si ogledala tudi enega izmed mnogih mestnih zelenjadnih trgov. Je pokrit ter precej podoben pokritemu trgu v središču Trsta, le da je še bolj obširen in zgrajen v dveh nadstropjih.

Zaradi pozne ure sva lahko videla le malo blaga, ostanke od neprodanega, ki so jih že pospravljali. Zelenjave je bilo na tržišču bolj malo. Več je bilo zelja, kumarc, svežih in kislih oziroma osoljenih, dalje krompirja in fižola, ki ga je videti v Rusiji bolj malo, ter zelene.

Mnogo je bilo tudi jabolk, ki pa so bila bolj slabe kakovosti. Po vsej verjetnosti so boljše že razprodali. Tudi cvetja je bilo še precej, toda bolj navadne vrste. Največ je bilo aster, ki so bile raznih barv, polnorazcvele in najboljše kakovosti.

Mnogo smo videli stojnic z mesnino, pa tudi črnega in belega namiznega grozdja ni manjkalo.

Kar se tiče jabolk, se mi je zdelo čudno, da jih je bilo tako malo in slabih na leningrajskem trgu. Nekaj podobnega sem opazil tudi pozneje v Moskvi. Kot mi je znano še iz mojega bivanja v deželi pred več kot 50 leti, imajo nekaj stotin km vstran, v nekdanji Rezanski in Tambovski guberniji, ogromne nasade jablan. Tudi slavni agronom Mičurin je bil tod doma in tam tudi vzgojil nove vrste jabolk. Verjetno je bila vzrok suša, ki je letos ravno v omenjenih dveh deželah hudo pritiskala ter močno skrčila in poslabšala pridelek jabolk. Seveda pa smo, kot sem že omenil, obiskali živilski trg v večernih urah, ko so večji del že vse razprodali.

CARSKOJE SELO, SEDAJ PUŠKIN DVOREC

Puškin dvorec se nahaja kakih 30 km izven Leningrada. Iz časov carizma je ta kraj znan pod imenom Carskoje selo. Ob robu mesteca, na nekoliko pridvignjenem kraju stoji nekdanji letni dvorec, v katerem je v poletnem času prebivala carska družina. Po izbruhu oktobrske revolucije, ko so v Leningradu aretirali carja z vso njegovo družino, so jih odpeljali v Carskoje selo in nekaj dni pozneje v Jekaterinburg, ki se sedaj imenuje Sverdlovsk, v Sibiriji, kjer so 17. julija 1918 pomorili celo carsko družino, skupaj z dvorno damo in otroško vzgojiteljico Virubovo, ki se ni hotela ločiti od njih.

Danes se ta kraj imenuje Puškin, po velikem ruskem pesniku in pisatelju Puškinu, poletni carski dvorec pa Puškin dvorec. Do mesta se lahko pripelješ iz Leningrada s krožnim vlakom ali pa z avtobusom po široki asfaltirani cesti. Tudi taksiji so na razpolago in po zmerni ceni.

(Nadaljevanje sledi)

Izakova katedrala v Leningradu, kjer je zdaj urejen eden od številnih leningrajskih muzejev

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Nicola Sponza v galeriji Russo

Ako stopimo iz prometnega trušča Korza v galerijo Russo, imamo občutek, kot da smo se nenadoma preselili v spokojni mir nekam v pokrajino ob obalah morja ali stopili v tišino dedove sobe, ob pogledu miz s petrolejkami. Vse to nam prikazujejo najnovejša olja Nicole Sponze. Je to pokrajinar, ki si ne prizadeva pridobiti si pohvalo globokoumnih kritikov, marveč raje tistih, ki preprosto ljubijo le poezijo zasanjanih pokrajin, kjer pa je vedno prisotna nevidna bližina ljudi bodisi v samotni hiši ali zapuščenem čolnu. Kot vedno so tu spet lepi razgledi Gradeža, a tudi iz drugih obmorskih letovišč, kot so to Portofino, Santa Maria Ligure in seveda Benetke s svojo stavbarsko krasoto. Ne manjkajo tihožitja in slike cvetlic. Stalnost upodabljanja z uravnovešenostjo izsekov gledanega, te značilnosti odlikujejo tudi vsa nova dela. Sponza slika sicer v tradicionalnem slogu slavnih pokrajinarjev, vendar ga je osvežil z očarljivo lagodnostjo rahlo sproščenih potez in opojno pridušeno skladnostjo lepote barv, ki podajajo kraje kot v odseku sončne luči. S tem se Sponza nesporno uveljavlja v vrhuncu tradicionalno slikajočih umetnikov, ki jih nemirnost povojnih struj ni nikdar zapeljala od klasične lepote, posebno ne njega, ki jo je občudoval v Atenah, kjer je dokončal akademijo.

MILKO BAMBIČ

Otvoritev nove osnovne šole v repentabrski občini

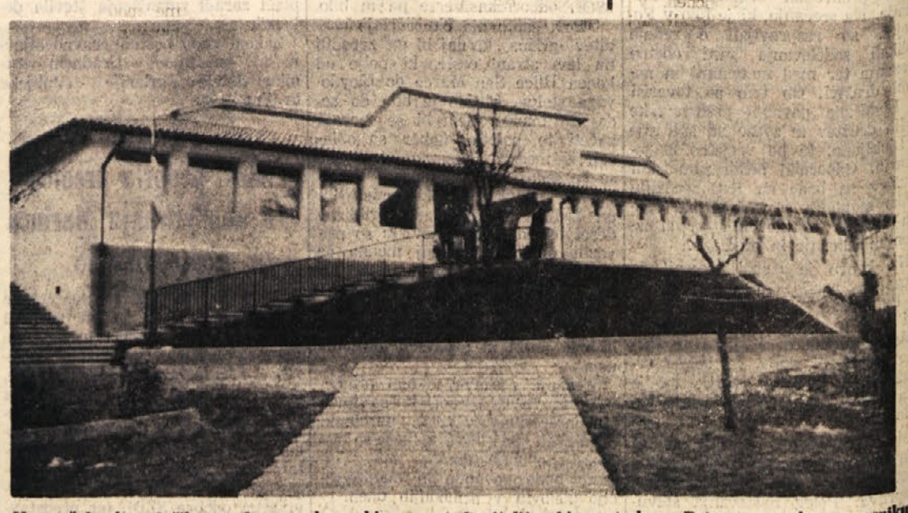

Nova šola bo služila predvsem slovenskim, a tudi italijanskim otrokom. Poimenovana bo po pesniku Alojzu Gradniku

Po slovesnosti je bil kratek kulturni spored slovenskih in italijanskih otrok. Nastopil je tudi zbor PD «Srečko Humar»

Pomembnost dogodka je v svojem govoru poudaril tudi sl ovenski ravnatelj Strnad

Radio Televizija

SREDA, 15. NOVEMBRA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost, književnost in priredite; 18.50 Koncerti; 19.10 Higiena in zdravje; 19.25 Zbori in folklora; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 21.10 Nove knjige; 21.50 Melodije; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 «Il Locandiere»; 16.20 Deželni kulturni pregled.

KOPER

6.30, 7.30, 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.00 Jutranje popevke; 9.00 Otroški kotiček; 9.15 Orkester Maxim Saury; 10.15 Z nami je...; 10.45 Plošče; 11.00 Prisluhnimo jim; 11.30 10 minut z orkestrom Casadei; 11.45 Polke in valčki, 12.00 Glasba po željah; 14.00 Eros Sequi: Pisma; 14.15 Plošče; 14.35 Mini juke box; 15.00 Simf. glasba; 15.45 Popevkarji; 17.00 Glasbeni mozaik; 17.45 Mladi izvajalci; 18.00 Popevke; 18.30 Primorski dnevnik; 19.00 Operna glasba; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Pesmi «Dubrovnik 72»; 21.30 Pop jazz; 22.00 Komorna glasba; 22.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 12.10 Plošče; 14.00 Ital. popevke; 15.10 Za vas mlade; 16.40 Program za najmlajše; 17.50 Simf. glasba; 18.35 Nove ital. popevke; 19.25 Simf. orkester; 20.20 «Andata e ritorno» z Mino; 21.15 C. Castelli: «Trans Evropa Espress»; 22.10 Simf. glasba, Brahms; 23.20 Orkestri lahke glasbe.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Operna glasba po željah; 9.35 Orkestri; 9.50 Dostojevski: «Zločin in kazen», 13. nad.; 10.10 Pesmi za vsakogar; 12.40 Program s Corradom; 13.50 Kako in zakaj? 14.00 Plošče; 15.00 Kulturni program; 15.40 Glasbeno - govorni program; 17.35 Popoldanski spored; 20.10 Sestanek petih — posebna reportaža; 21.00 «Supersonic»; 22.40 C. Nodier: «L'uomo dal mantello rosso», 8. nad.; 23.05 Glasbeni program.

III. PROGRAM

9.30 Radio za šole; 10.00 Koncert za začetek; 11.30 Plošče resne glasbe; 12.10 Nova ital. glasba; 13.00 Mozart, Beethoven, Mendelssohn - Bartholdy; 14.00 Polifonske skladbe; 14.30 Straussovi simf. poemi; 15.15 Schönbergova opera; 17.20 Enotni razred; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.45 Mali planet; 19.15 Vsakovečerni koncert.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Nova ital. glasba; 9.45 Baročni koncert; 10.10 Jean Francaix; 11.00 Rimski - Korsakov, Rachmaninov, Ravel; 12.30 Plošče resne glasbe; 13.30 Simf. koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Nenavadni pogovori; 9.45 Glasbeni spomini; 10.20 - 12.00 Pri vas doma; 12.10 Giuseppe Verdi: «Traviata»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Slovenske narodne; 15.40 Odskočna deska; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Newyorški filharmonični orkester; 17.10 Glasbena galerija; 17.45 Jezikovni pogovori; 18.15 Glasbene vinjete; 18.30 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.30 Simfonični orkester RTV Ljubljana; 22.15 S festivalov jazza; 23.05 Iz sodobne mehiške lirike; 23.15 Revija jug. pevcev zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 TV v šoli; 12.30 Poljudna znanost; 13.00 Potrošniške cene; 13.30 Dnevnik; 14.00 Življenje v šoli; 15.15 TV v šoli; 17.00 Program za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.20 Gulliverjeve pustolovščine; 19.15 Kulturni spored; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Veliki dirigenti: Zubin Mehta; 22.00 Športna sreda; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 TV film: «Cronaca familiare», režira V. Zurlini.

JUG. TELEVIZIJA

8.20 TV v šoli; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 17.50 Vitez Vihar; 18.15 Obzornik; 18.30 Folklorni ansambel iz Nagykanizse na Madžarskem; 19.05 Na sedmi stezi; 19.30 Naš ekran; 20.00 TV dnevnik; 20.30 RTV konferenca; 21.30 G. Eliott: Mlin na reki Floss - II. del; 22.20 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanka; 20.15 Poročila; 20.30 Civilizacija «Junaški materializem»; 21.20 Young generation show - glasb. oddaja.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Za ocenitev neke ponudbe bo potrebna pomoč strokovnjaka. Koristni umetniški navdihi. Soglasje v družini.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Tekmovanje z močnejšimi bo slabo izpadlo. Toda ne vrzite puške v koruzo. Nepričakovane vesti in pomoč od dobrega prijatelja.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) S pomočjo družabnika boste koristili tudi samemu sebi. Prevelika trma utegne pokvariti srčne odnose z drago osebo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Za ceno konkretnega se bo treba odpovedati navideznemu uspehu. Okoliščine bodo omogočile sklenitev novega prijateljstva.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Srečen dan v poslovnih zadevah. Vaš zaključni načrt se ne bo strinjal s tistim vaših predstojnikov. Manj diskusij v družini.

DEVICA (od 23.8 do 22.9.) Nagle odločitve bodo potrebne in koristne. Dan poln nepredvidenosti, toda prijeten. Večer s prijatelji.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Za vsako ceno spoštujte dogovore in sporazume. Ugoden dan za ljubezenska srečanja. Nepričakovano pismo.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Nove okoliščine bodo zahtevale nov način življenja. Razvijanje lastne osebnosti bo povečalo vaš ugled.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Priprave za neki korak se bodo zavlekle zaradi malomarnosti. V teku dneva bo treba popraviti storjeno krivdo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vaš vzgled bo omogočil hiter zaključek nekega skupnega dela. Srčni odnosi bodo vplivali na vaše razpoloženje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Nepredvideni rezultati dela, ki ste se ga celo otresali. Prijeten večer v družini.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Prevelika naglica bi utegnila pokvariti dobro zasnovan načrt. Zanimivi načrti za bodočnost.

NOGOMET — ZA SVETOVNO PRVENSTVO

V tem tednu sedem mednarodnih tekem

Današnja srečanja: Anglija-Wales, Danska-Škotska in Irska-Francija

Po raznih evropskih nogometnih klubskih turnirjih je ta teden mednarodnega nogometa posvečen državnim reprezentancam, ki se borijo za vstop v finalno skupino svetovnega prvenstva, ki bo leta 1974 v Münchnu. Na sporedu bo sedem mednarodnih srečanj evropske in afriške skupine.

1. skupina

Na čelu lestvice je Madžarska s šestimi točkami, Avstrija pa ima le točko zaostanka in tekmo manj. Boj za napredovanje bi moral biti omejen na ti dve ekipi, medtem ko nimata nobene možnosti več Švedska in Malta. Dne 25. novembra bo srečanje Avstrija — Malta.

2. skupina

Italija je na vrhu začasne lestvice in bi ji tudi končna zmaga ne smela uiti. Edino nevarnost predstavlja Švica, medtem ko sta Luksemburg in Turčija kakovostno za stopnjo niže.

3. skupina

V nedeljo je na vrsti srečanje med Belgijo in Nizozemsko, ki bi lahko bilo odločilnega pomena za uvrstitev na končni lestvici. Trenutno je najboljša Belgija, sledi ji Nizozemska, Norveška in Islandija pa precej zaostajata. V primeru izenačenega rezultata bi bili večji favoriti za napredovanje Nizozemci, ki imajo boljši količnik v golih, saj so proti Norveški zmagali kar z 9:0.

4. skupina

Na lestvici je prva Romunija, sledi ji Vzh. Nemčija, medtem ko sta Finska in posebno še Albanija brez vsake možnosti, da bi ujeli prvi dve reprezentanci.

5. skupina

Danes bosta nastopila Anglija in Wales, ki nima prevelikih možnosti, da bi se lahko dolgo upiral bivšim svetovnim prvakom. Edina ovira na poti nekdanjih prvakov je ekipa Poljske.

6. skupina

V nedeljo igrata Ciper in Bolgarija. Lestvica je trenutno taka: vodi Portugalska s štirimi točkami, druga je Bolgarija z dvema, Sev. Irska in Ciper pa sta brez točk. Zmaga je odločno na strani Bolgarov, ki se morajo bati le Portugalske.

7. skupina

Jugoslovani, ki bodo v nedeljo igrali proti Grčiji, so največji favoriti za potovanje v München. V tej skupini so doslej odigrali le tekmo Jugoslavija — Španija, ki se je končala neodločeno.

8. skupina

Danes igrata Škotska in Danska. Škoti so veliki favoriti, saj so pred dobrim mesecem že premagali Dance v Kopenhagnu. Češkoslovaška, ki je tudi članica te skupine, bo odigrala svojo prvo tekmo šele maja.

9. skupina

Pred današnjo tekmo Irska — Francija je lestvica taka: vodi Francija, Sovjeti so drugi (po porazu s Francozi), Irci pa nimajo še niti točke. Z zmago nad Irci bi si Francozi precej utrdili svoj položaj in bolj mirno odpotovali na povratno srečanje s Sovjeti v Moskvo.

Južna Amerika

Prva kvalifikacijska srečanja bodo na sporedu šele marca prihodnjega leta.

Srednja in Severna Amerika

Prvo izločilno kolo so opravile tri ekipe (Mehika, Jamajka in Haiti), ostale pa še niso nastopile.

KOŠARKA

Danes in jutri pokalna košarkarska tekmovanja

RIM, 14. — Jutri in v četrtek bodo na sporedu povratna srečanja v evropskih košarkarskih turnirjih. S temi srečanji se bo zaključilo prvo kolo tekmovanj.

Pokal prvakov

V tekmovanju za pokal evropskih prvakov je prišlo v prvem kolu do nekaterih presenečenj, ne toliko zaradi porazov kvotiranih peterk, pač pa zaradi razlike v koših. Simmenthal je, na primer, zmagal le z dvema točkama razlike nad nemškim Bayernom, grški Panathinaikos je gladko zgubil proti Akademiku iz Sofije z 19 točkami. Presenečenje je pripravila tudi Crvena zvezda, ki je s 16 koši zgubila proti Levis Haarlemu. V ostalih srečanjih pa so zmagali Radio Koch, Avenue Epping, Real Madrid, Honved, Villeurbane, Slavija Praga in Dinamo Bukarešta. Tiranski Partizan pa se je že uvrstil v osmino finala zaradi odstopa švicarske ekipe Jeunesse Aleppo.

Pokal pokalnih prvakov

V tekmovanju za pokal pokalnih prvakov je Benfica nepričakovano premagala belgijski Malines (s samimi tremi točkami razlike), Olyimpiakos pa je gladko zgubil proti Raak Delfu kar z 20 koši razlike. V ostalih srečanjih je prišlo do predvidenih rezultatov, čeprav delno preseneča poraz Jugoplastike, ki je zgubila proti Levskemu iz Sofije in jim tokrat zmaga ne bi smela uiti.

NAMIZNI TENIS

Kitajci gostujejo v Jugoslaviji

SKOPJE, 14. — Po današnjem nastopu v Skopju bo kitajska namiznoteniška reprezentanca, ki je na turneji po Jugoslaviji, odigrala še tri srečanja. V četrtek bo nastopala v Zagrebu, v petek v Ljubljani, v nedeljo pa v Splitu. V Ljubljani bodo jugoslovanske barve branili Korpa, Stipančič, Šurbek, Klinger in Savnik.

SCHIO, 14. — Carlo Duran, evropski prvak boksarske superwelter kategorije, se bo jutri srečal s francoskim prvakom Kechichianom v Vicenza.

Mladinci: Bor — Itala Gradišče

KOŠARKA — MLADINSKA PRVENSTVA

Francia, Barazutti in Deško najboljši v tekmi z Italo

Med naraščajniki sta obe naši peterki doživeli visok poraz

MLADINCI

Itala — Bor 62:59 (31:31)

BOR: Francia 2, Koren 5, Kapič 6, Košuta 2, Kravos, Deško 16, Kalc, Barazutti 20, Klobas 8.

ITALA GRADIŠČE: Sandrin 2, Ballaben 14, Bressan 19, Marizza 17, D. Franco 3, Padulo, Skocpy 2, Verdimonti 4, G. Franco 2.

SODNIK: Zarattin (Tržič).

PROSTI METI: Itala 9:18, Bor 5:20.

V prvem kolu mladinskega prvenstva so bili borovci poraženi le s tremi točkami razlike. «Plavi» so srečanje zgubili, ko so morali zaradi petih osebnih napak zapustiti igrišče trije ključni igralci, in sicer Francia, Koren in Klobas. Borovcem je tedaj zmanjkalo moči pri lovljenju odbitih žog. Požrtvovalnost ostalih igralcev je bila nato zaman. Gostje so se namreč uveljavili pri odbitih žogah. Barazutti in Deško pa sta bila preveč osamljena, da bi zaustavila napade nasprotnikov.

V vrstah Bora so dobro igrali Francia, Barazutti in Deško.

NARAŠČAJNIKI

SABA — Bor 95:36 (57:9)

BOR: Udovič 3, Košuta 9, Renato Furlan 2, Mazzucca 10, Siega (k), Bruno Furlan 6, Tomažič 4, Perko, Parovel, Coh 2.

SABA: Svara 8, Barisi 16, German 25, Tosolini 18, Parigi 6, Poltino 6, Potocco 6, Checchi 10, Mecchi 4, Martinuzzi.

SODNIK: Frizzati.

PROSTI METI: Bor 6:18, SABA 13:28.

SABA je bila premočan nasprotnik za borovce, ki so nastopili z okrnjeno postavo in so poleg tega igrali dokaj slabo. Ne smemo namreči pozabiti, da sodi SABA med najmočnejše peterke tega prvenstva. Med borovci pa so bili najboljši: Mazzucca, Tomažič, Bruno Furlan.

Inter 1904 — Polet 51:30 (32:16)

POLET: Marko Sosič 8, Škabar 8, Taučer 4, Kalin 2, Ivan Sosič 4, Ferluga, Daneu 4, Rismondo.

INTER 1904: Sivini A. 6, Falisca 2, Blasi 19, Ritossa 7, Pascou 11, Renco, Trevisan, Sivini P., Moschioni 2, Teghini 4.

SODNIKA: Jugovič in Sosič.

PROSTI METI: Polet 2:12, Inter 1904 4:10.

Poletovci so zgubili tekmo proti močnejšemu Interju 1904. Naši košarkarji so v napadu zagrešili več napak, tako da so lahko gostje izvedli nekaj uspešnih protinapadov, kar je zadostovalo za zmago.

Med poletovci sta bila dokaj požrtvovalna Marko Sosič in Taučer.

Tekmo sta sodila, zaradi stavke tržaških sodnikov, domačina Jugovič in Sosič, ki sta zadovoljivo opravila svojo nalogo.

Kontovel — Servolana n.o.

Kontovel in Servolana nista odigrala predvidenega srečanja v prvenstvu naraščajnikov, zaradi naliva in pomanjkanja sodnikov.

b. l.

NOGOMET

MILAN, 14. — Italijanski nogometni sodniki A in B lige bodo tožili frančiškanskega patra Eligia, ker je v neki svoji izjavi grobo žalil nogometne sodnike. Izjavil je namreč, da sodniki ne morejo biti objektivni, ker so ali podkupljeni ali pod vtisom dogodkov. Nadaljeval je, da ni proti temu pomoči, ker lahko vpliva na sodnike tako predsednik kakega nogometnega kluba, kot tudi kak denarnik, ki ima svoje investicije v nogometu. «Don» Eligio je znan kot velik prijatelj igralcev Milana, posebno še Giannija Rivere. Kaže pa, da mu to ne bo pomagalo, saj so sodniki trdno odločeni poiskati si zadoščenje na sodišču.

ODBOJKA

FIRENCE, 14. — Moška odbojkarska ekipa Lokomotive iz Kijeva, ki je ena najmočnejših sovjetskih šesterk, bo nastopila v Toskani v okviru ukrajinskega tedna v Firencah. Kijevski igralci bodo odigrali tri srečanja: v četrtek proti CUS iz Pise, v ponedeljek proti Ruiniju v Sieni, v sredo zopet proti Ruiniju, tokrat v Firencah.

ŠAH — V PORTOROŽU

Slovenski šahisti premagali italijanske

Pomerili sta se reprezentanci SRS in severne Italije

V Portorožu je bil čez soboto in nedeljo še en pomemben dogodek. Pomerili so se namreč šahisti Slovenije in severne Italije. V prvem krogu je zmagala Slovenija s 7:3, v drugem pa so bili gostje precej boljši in so zgubili s tesnim izidom 5,5:4,5. Skupni rezultat je torej 12,5:7,5 za Slovenijo. Za slovensko reprezentanco so zmagali Preinfalk, Črepinšek, Vošpernik, Barle, Karnar in Vavpetič, za italijansko pa dr. Paoli in Iudicelli.

REZULTATI 1. KROGA: Širc — Monticelli remi; Grosek — Albano 0:1, Vošpernik — Romani 1:0, Karnar — Sanpolini 1:0, Preinfalk — dr. Paoli 1:0, Vavpetič — Iudicelli 1:0, Črepinšek — Magrini 1:0, Kržišnik — Capello remi, Barle — Lakovič remi in Bratko — Guadranta remi.

REZULTATI 2. KROGA: Monticelli — Pirc remi, dr. Paoli — Preinfalk 1:0, Capello — Kržišnik remi, Lakovič — Barle 0:1, Magrini — Črepinšek 0:1, Romani — Vošpernik 0:1, Albano — Bratko remi, Quadranta — Bratko remi, Sanpolini — Vavpetič remi in Iudicelli — Ukmar remi.

Najuspešnejša v slovenski ekipi sta bila Vošpernik in Črepinšek z dvema zmagama, najuspešnejši v italijanski reprezentanci pa je bil Albano s točko in pol iz dveh partij. Kot zanimivost naj povemo, da sta se na prvi deski srečala veterana velemojster Pirc in mednarodni mojster Monticelli. Zadnjikrat sta igrala na mednarodnem turnirju v Stockholmu točno pred 35 leti. V reprezentanci Slovenije je prvikrat nastopil tudi predstavnik Primorske, in sicer Ukmar iz Sežane, doslej član mladinske slovenske reprezentance. V partiji z Iudicellijem ga je premagal čas, saj mu je zastavica padla tri poteze pred časovno kontrolo.

Po končanem dvoboju je velemojster Pirc izjavil novinarjem, da je bil dvoboj borben ter kakovosten in predstavlja rezultat velik uspeh za slovensko reprezentanco, ki je nastopila s petimi rezervami. Predvsem je razveseljivo, da je slovenski šah v stalnem vzponu. Na nedavnem gostovanju v ČSSR je namreč slovenska reprezentanca en dvoboj dobila, enega pa igrala neodločeno. Srečanje z reprezentanco severne Italije pa bo prispevalo k popularizaciji šahovske igre na obeh straneh meje in tudi odprlo pot k nadaljnjim, pogostejšim stikom.

Koper — Maribor 2,5:1,5

V prijateljskem šahovskem srečanju je v nedeljo reprezentanca Kopra nepričakovano premagala reprezentanco Maribora z 2,5:1,5. Posamezni rezultati: Brečevič — Sorčnik 1:0, inž. Milinković — Ivanuša remi, inž. Vulič — Cojhter 0:1 in Omladič — Hevir 1:0.

Koprčani so res pripravili majhno senzacijo, saj so bili gostje za kategorijo boljši. Pri Mariborčanih je igral namreč en mojstrski kandidat in trije prvokategorniki, pri Koprčanih pa en prvokategornik in trije drugokategorniki.

MOTOKROS — «1. POKAL KRASA» V SESLJANU

«Parlotti» med ekipami Mrvčič med posamezniki

Sesljanski MC Riviera se je z Antoničem, Mrvčičem in Semcem uvrstil na drugo mesto

Kot smo že poročali v včerajšnji številki, je bilo v nedeljo v Sesljanu tekmovanje v motokrosu, ki ga je priredil sesljanski motoklub Riviera in je bil veljaven za «1. pokal Krasa», ki ga je dala na razpolago tovarna pohištva Pupis. Dirka se je odvijala na 20 km dolgi progi, dva kilometra pa sta bila na kronometer, in je veljala za prvenstvo treh Benečij, ki je razdeljeno na več vojenj.

Absolutni zmagovalec tekmovanja je bil mladi sesljanski motociklist Mrvčič, ki ni prejel niti ene kazenske točke. Ekipno pa je zmagala ekipa Parlotti iz Trsta, medtem ko so bili predstavniki sesljanskega kluba drugi. Tekmovanja se je udeležilo okrog 80 tekmovalcev treh Benečij. Po dolgih letih je bilo to prvo tekmovanje v Julijski krajini, za kar gre še posebna zasluga sesljanskemu društvu, ki obstaja šele šest mesecev, medtem pa je že razvilo svojo dejavnost.

V tekmovanju motorjev do 50 ccm je zmagal Vladimir Mrvčič, ki ni imel niti ene kazenske točke, drugi je bil Gorjčan Brumat, tretji pa Verzegnassi.

V kategoriji do 100 ccm je zmagal Pozzetto (MC Parlotti), 2. Rugio (MC Cimeta), 3. Medeot (MC Medeot Gorica).

V kategoriji do 125 ccm je zmagal predstavnik MC Parlottija Krops, drugi je bil Bensi, tretji pa Goričan Braizot.

V najvišji kategoriji do 175 ccm je zmaga pripadla Tržačanu Orlandiniju, na drugo mesto se je uvrstil Božič Antonič iz Sesljana, tretji je bil Roncelli.

Ekipna zmaga je pripadla MC Parlottiju iz Trsta, na drugo mesto se je uvrstil motoklub Riviera iz Sesljana, ki je nastopal v postavi Antonič, Mrvčič in Semec. V hitrostni dirki na dva kilometra je zmagal Tržačan Krops, drugi je bil Goričan Braizotti, tretji pa je bil izredno uspešni Antonič. Uspeh domačega društva je bil popoln, zlasti če upoštevamo njegovo kratko dejavnost.

HOKEJ NA LEDU

LJUBLJANA, 14. — V povratni tekmi evropskega prvenstva v hokeju na ledu je v povratnem srečanju ljubljanska Olimpija premagala ekipo Lugana s 7:3. Po obeh srečanjih je bil rezultat 9:9, vendar so se v nadaljevanje turnirja uvrstili Švicarji, ki so bili boljši pri izvajanju dodatnih kazenskih strelov.

KEGLJANJE

Na državnem prvenstvu dvojic

Skromni uspehi Primorcev

Čez soboto in nedeljo je bilo v Portorožu državno prvenstvo dvojic v kegljanju. V zelo močni konkurenci so nastopili tudi predstavniki Kopra in Pirana, vendar z dokaj skromnim uspehom. Koprčana Miklavčič in Kravanja sta namreč zasedla šele 14. mesto, Pirančana Kante in Alessio pa 23. Pri tem je treba povedati, da je bila letos konkurenca močnejša kot prejšnja leta, po drugi strani pa tako Koprčani kot Pirančani niso mogli intenzivnejše vaditi zaradi poškodb in bolezni.

Prvo mesto in naslov državnih prvakov sta osvojila člana zagrebškega Medveščaka Dragaš in Dobrilović. V sijajni formi je bil spet Dragaš, ki je izjemen talent, saj je letos osvojil najprej naslov svetovnega prvaka, potem naslov državnega prvaka in zdaj še prvo mesto v tekmovanju dvojic. Zmagovita dvojica je podrla 2086 kegljev. Drugo mesto sta osvojila člana kranjskega Triglava Jankole in Martelec z 2039 podrtimi keglji, medtem ko sta bila tretja Splitčana Muša in Kneževič z 2023 podrtimi keglji. Znani slovenski tekmovalec Miro Steržaj je bil, skupaj z Maleškom, šele osmi. Po končanem tekmovanju je izjavil, da je portoroško kegljišče najboljše v Sloveniji in je njegov rezultat med drugim tudi odraz vsesplošnega napredka kegljanja v Jugoslaviji.

ŠPORT NA TV

RIM, 14. — Tudi ta teden bo italijanska televizija oddajala le malo športnih prenosov. V nedeljo bo, kot ponavadi, ob 15. uri na sporedu košarka (Sacla — Partenope), nato polčasa nogometnih tekem A in B lige ter športna nedelja. Ni še znano kaj bodo predvajali v sredo v rubriki «Športna sreda», medtem ko bo v petek na drugem sporedu ob 17. uri prenos konjskih dirk.

RIM, 14. — Italijanska nogometna reprezentanca se bo srečala 6. decembra v prijateljski tekmi z Belgijo. Srečanje bo v Firencah, s pričetkom ob 14.30

MLADINSKA NOGOMETNA PRVENSTVA

ZOPET IZDATNA ZMAGA NARAŠČAJNIKOV BREGA

Pri mladincih je Primorje v derbiju premagalo Union

NARAŠČAJNIKI

Breg — Rosandra 5:1

BREG: Ota, Novello, Zobec, Lovriha M., Zafran, Košuta, Jež, Kraljič, Bržan, Lovriha P., Strnad.

ROSANDRA: Codan, Feruglio, Hlaca, Zuccheri, Cerova, Debortoli, Zanzarelli, Sestan, Memoli, Michelazzi, Cataruzza.

SODNIK: Frausin.

STRELCI: p.p. Kraljič, Bržan, Hlaca (avtogol), Lovriha P., Jež; d.p. Memoli.

Bregovi naraščajniki so v nedeljo zaigrali s prenovljenimi silami in so zasluženo zmagali v derbiju z Rosandro. «Plavi», ki so se še spominjali nedeljskega poraza z Edero, so začeli s polno paro in po petnajstih minutah igre je nasprotnik prejel že tri gole. Vendar ni ta prednost ustavila Brežanov, ki so pritiskali do konca polčasa ter so še dvakrat realizirali, pri tem pa niso pustili nasprotniku, da bi se oddahnil. V nadaljevanju so Brežani, zadovoljni z doseženim rezultatom, skrbeli bolj za skupno igro, kot pa za nasprotnikovo mrežo. Rosandra se je tedaj opogumila in prišla do častnega gola po spodrsljaju brežanske obrambe. To pa seveda ni motilo «plavih», ki so do konca polčasa ustvarili še mnogo priložnosti. Tekma je bila za predstavnike dolinske občine ena izmed najboljših, saj so prebredli krizo in igrajo spet na običajni ravni. Kljub odlični igri vseh igralcev bi vseeno posebej omenili štiri imena: Kraljič, Bržan in oba Lovriha.

IST

MLADINCI

Union — Primorje 1:2

UNION: Vedana, Malalan, Glionna, Benčič, Lombardi, Boschetti, Stigli, Čok, Suber, Babuder, Lappi, 13 Koc.

PRIMORJE: Kapun, Blažina, S. Husu, Verša, Verginella, Milič, Timeus, Štrekelj, G. Husu, Černjava, 12 Kemperle.

STRELCI: G. Husu v 22. min., Timeus v 24. min., Stigli v 66. min.

SODNIK: Filippi. KOTI: 6:6. GLEDALCEV: 10.

Tudi v povratnem srečanju je Primorje premagalo ekipo Uniona. Zmaga Prosečanov je bila zaslužena, čeprav so se domačini v zadnjem delu tekme močno potrudili. Srečanje je imelo dve povsem različni lici. V začetku je prevladovalo Primorje. Takoj je prevzelo pobudo v svoje roke ter povedlo z goloma G. Husuja in Timeusa, ki sta izkoristila nepazljivost vratarja Vedane. V drugem delu pa so gostje popustili na sredini igrišča, kar je izkoristil Union in skrčil rezultat na 1:2, več pa mu ni uspelo napraviti.

V vrstah Primorja sta manjkala poškodovana Locasto in Šegina, zato je moral Verša igrati v vlogi prostega branilca. Med ostalimi obrambnimi igralci se je izkazal Blažina, ki je med drugim dvakrat rešil svoje moštvo pred golom. Na sredini igrišča sta tudi tokrat Milič in V. Husu preveč zadrževala žogo in se spuščala v nepotrebno preigravanje. Le kapetan Štrekelj je z dobro igro zaposlil nasprotnike. Med napadalci smo opazili pri Černjavi napredek, še vedno pa je levi krilec Primorja prepočasen v svojih zaključkih.

V prvem polčasu je zaigral Union precej klavrno. Obramba je prevečkrat popustila, poleg tega je bil tudi vratar izredno negotov, saj je kriv za oba prejeta gola. Na sredini igrišča se je poznala odsotnost Paludetta, ki je bil režiser ekipe, sedaj pa nastopa v 3. AL. Drugi polčas je bil za Podlonjerce ugodnejši, saj so se predvsem krilci bolje odrezali. Domačini so dosegli lep gol s Stiglijem, medtem ko je precej priložnosti zapravil Lappi. Ta je bil večkrat sam pred vrati Prosečanov, ni pa znal tega izrabiti.

M. K.

Gaja — Cremcaffè 0:0

GAJA: Škabar, Dušan Grgič, Brass, Iztok Grgič, Darko Križmančič, Milkovič, Benčina, Bruno Križmančič, Marc, Milič, Kalc, 12 Moro, 13 Kralj.

CREMCAFFÈ: Blasina, Colognatti, Milosse, Purini, Calabrese, Milani, Angelucci, Parovel, Peric, Angelini, Mauri, 12 Murri.

Gaja je v mladinskem prvenstvu neodločeno igrala proti ekipi Cremcaffè in to na lastnem, razmočenem igrišču. Gajevci so v prvem polčasu v glavnem napadali in so zamudili tudi nekaj ugodnih priložnosti. V drugem delu igre pa so bili gostje boljši in so večkrat le za las zgrešili cilj. Naj omenimo, da je Milič v prvem polčasu zadel prečko.

Na splošno pa je neodločen izid pravično plačilo za obe enajsterici.

b. l.

Giarizzole — Vesna 1:0

STRELEC: v 6. min. Marcolongo.

GIARIZZOLE: Rocco, Dusich, Cannone, Schmid, Poropat, Arrabito, Bicci, Cherbaz, Marcolongo, Bonazza, 12 Fronda.

VESNA: Košuta I., Majcen, Štefančič, Košuta II., Coglievina, Tence, Tamaro, Sodomaco, Zucca, Lonza, Zuliani.

SODNIK: Oretti (Trst).

Kriški nogometaši so morali poraženi z igrišča zaradi nesrečnega gola, ki ga je dosegel nasprotni napadalec neposredno s prostim strelom že v uvodnih minutah igre. Nato so Križani živahno odgovorili, bili pa so neorganizirani in so poleg tega zamudili več ugodnih priložnosti, tako da je izid ostal do konca srečanja nespremenjen. V vrstah Vesne se je poznala odsotnost srednjega napadalca Dagrija, ki je navadno najnevarnejši član kriške prve vrste.

b. l.

Naraščajniki: Polet — Internazionale 1904

Dr. Franci Derganc

OKRVAVLJENA ROŽA

SPOMINI PARTIZANSKEGA ZDRAVNIKA

38.

Iz polsna me zbudi močna eksplozija nekje blizu nad menoj. Takoj planem pokonci in se obujem.

Okrog barake slišim tekanje, pridušeno govorjenje. Upihnili so še tiste luči, ki so skozi špranje barak metale komaj vidne pramene svetlobe v temo.

Pride dr. Edvard in me potolaži, da ni nič hudega.

«Kaj pa je?»

«Ne vemo točno. Vendar vsa poročila in opazovanja kažejo, da Nemcev ni v bližini.»

Ker ni bilo jasno, kaj pomeni ta eksplozija, so ukazali najstrožjo pripravljenost. V vse obrambne bunkerje so poslali posadke. Komaj smo čakali jutra.

Za silo sem se pomiril, vendar se nisem mogel znebiti misli, da bi bilo prekleto žalostno, če bi poginil v tej mišji luknji, še preden sem začel pošteno delati.

Kaj neki bi moglo povzročiti to eksplozijo? Nemci, pravijo, da ne. Kaj potem? Bil sem poln fantastičnih ugibanj. Dr. Volčjak je s Čepovana odvihral kot strela. Kaj, če se misli maščevati za vse trpljenje, ki ga je moral po krivici prestajati zadnji čas, in uničiti najlepše, kar je ustvaril v samoti IX K? Če bi ga malo bolje poznal, bi ne mogel niti v najbolj razgreti domišljiji priti na tako misel.

Ko se je zdanilo in sem stopil iz barake, sem videl, da je grapa še dosti bolj divja in bolnišnica še večja, kot sem si jo predstavljal po opisovanju dr. Franje.

Nalahno je pršilo. Tedanji vojaški vodja bolnišnice tovariš Nikola je s patruljo že odšel gledat, kaj naj bi pomenil nočni dogodek. V očeh osebja, ki ga še nisem poznal, sem opazil zaskrbljenost.

Nenadoma spet eksplozija, približno iz iste smeri in iste moči kot ponoči. Še bolj poostrimo stražo in pripravimo ranjence za evakuacijo iz barak v bunkerje.

Čez pol ure se vrne izvidniška patrulja. Nikola nosi čez ramo ubito srno. Ves je okajen od dima, eno polovico telesa ima ožgano in posuto z drobnimi ranicami.

Sam je pred nekaj dnevi nad grapo zaminiral neko mesto, kjer bi sovražnik lahko udrl proti bolnišnici. Več min je povezal med seboj z žico. Vanjo se je ponoči zapletla srna in sprožila mino. Eksplozija je precej spremenila kraj, kjer je Nikola polagal mine. Ves vesel, da je odkril nedolžni vzrok ponočnega alarma, je stopil po srno, se pri tem zapletel v žice, ki so povezovale še nekaj neeksplodiranih min in jih sprožil. Če bi se ne bil pravočasno vrgel na tla, bi ga ubilo, kot je ponoči ubilo srno.

Napetost je popustila, začelo se je vsakdanje delo v bolnišnici. Najprej smo seveda oskrbeli ranjenega vojaškega vodjo Nikolo. Ko smo ga prevezali, ni hotel niti slišati, da bi nekaj dni počival.

Z Očkom smo pregledali vse ranjence in nekaterim uredili opornice na zdrobljenih udih tako, da so jih res čvrsto imobilizirale.

Ko sem še v «civilu» prebiral literaturo o kirurgiji v španski državljanski vojni, so mi ostala v spominu poročila o zdravljenju ranjenih nog in rok, ki ga je spet vpeljal španski republikanski kirurg dr. Truetta. Po končani državljanski vojni je emigriral v Anglijo in postal profesor za eksperimentalno kirurgijo v Oxfordu.

Z mavcem ni imobiliziral samo udor s prelomljenimi kostmi, ampak tudi ude, ki so imeli ranjene samo mehke dele. Nad ranami je v mavec izrezal «okna», da so jih lahko prevezovali. Kako lepo se celijo rane v takih obvezah in koliko manj trpljenja prizadenemo ranjencu, ko mu prevezujemo dele telesa, ki so popolnoma pri miru! Zato smo tudi v devetem korpusu uvedli tak način zdravljenja.

Dr. Edvard je moral že popoldne po opravkih drugam. Naročil mi je, naj ostanem v «Franji» in pomagam Očku. Če bodo potrebovali kirurško ekipo, me bodo že pravočasno obvestili.

Začel sem spoznavati partizansko saniteto na tem sektorju. Večjih vojnih akcij trenutno ni bilo, vendar so vsako noč prinašali ranjence z javke pri Cmilhu, na drugem bregu Cerkljanščice. Tako daleč od bolnišnice so jo postavili zaradi konspiracije.

Že v Parizu sem moral nekoč izrezati oko, ki ga je razbil izstrelek. Zdaj sem moral to operacijo spet izvršiti. Ker so te operacije z razvojem medicine prevzeli okulisti, jih kot kirurg nisem bil vajen. Okulista pa v IX K ni bilo. Oko je naše okno v svet, zato mi je bilo vedno težko pri srcu, kadar sem ga moral odstraniti. Vedel pa sem, da lahko samo na ta način rešim drugo oko in s tem vid.

Tudi drugih specialistov nismo imeli, čeprav bi jih nujno potrebovali, saj smo imeli opraviti z ranami, ki so se z njimi že zdavnaj ukvarjale druge veje medicine. Kako prav mi je zato prišla knjiga, ki sem jo našel v «Franji»! Bila je to zelo stara izdaja Lejarsove «Chirurgie d'urgence» (Nujna kirurgija). V njej niso bile opisane samo operacije iz moderne kirurgije, kot smo jo poznali 1944. leta, ampak nujne operacije vse operativne medicine. Pri vsaki operaciji pa še navodila, kako jo je mogoče improvizirati pri bolniku doma. Taka praksa je bila včasih zelo pogosta, zadnjih 30 let pa je v Evropi nismo več opravljali. V IX K je spet postala neobhodna.

II.

Z Očkom in glavno instrumentarko Lido Zlatoper smo obiskovali tudi druge skrite bolnišnice, ki so vse spadale pod SVPB «Franja». V grapi Pasice je bil pravzaprav samo oddelek B

Če greš od Cerkna proti Želinu, se na levi strani najprej dviga Cerkljanski hrib. Porasel je s smrekovim gozdom. Proti vrhu strme grape smo naleteli na kočo, ki je bila napol skrita v zemlji in pokrita z lubjem. Kočica je bila tako majhna, lepo urejena in negovana, kot bi v njej stanovali palčki. To je bil oddelek A bolnišnice «Franja». Tačas sta ga oskrbovala Pina in Gigi (Džidži). Za Pino ne vem, kje je, Gigi pa je bil po vojni dolga leta šofer reševalne postaje v Solkanu in je prepeljal nešteto bolnikov v šempetrsko bolnišnico. V bolnišnico «Franja» je prišel kot bolnik s težko boleznijo na jetrih. Pozdravil se je le za silo, zato ni mogel nazaj v brigado in je ostal kot bolničar na oddelku A. Posledice bolezni so mu ostale še po vojni. Imel je vedno malo rumenkaste oči in kdaj pa kdaj velike težave s prebavo.

Na oddelku A so se zdravili ranjenci z lažjimi ranami, ki smo jim jih samo prevezovali. Predvsem pa so se v bolnišnici okrepili. Prostora je bilo za kakih petnajst do dvajset oseb. V primeru nevarnosti so se lahko skrili v dobro pripravljen in zakamufliran podzemski bunker.

Očka je bil pred vojno splošni zdravnik v Grosupljem, kjer je po vojni na njegovo pobudo zrasel eden najlepših zdravstvenih domov v Sloveniji. Ni mogel iz svoje kože: kot tudi vršilec dolžnosti upravnika SVPB «Franja» je hodil v Cerkno in okolico zdravit domačine. Ko smo se vračali z oddelka A, smo se ustavili v marsikateri hiši, tako da je bilo Lidi kar neprijetno. Z vojaškega stališča to početje upravnika tako zakonspirirane ustanove, kot je bila bolnišnica «Franja», ni bilo pametno, čeprav tisti čas v Cerknem ni bilo drugega zdravnika.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 833 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 15. novembra 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 50101-603-45361 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

Protest preiskovalnih sodnikov iz Bologne zaradi nemogočih delovnih pogojev

BOLOGNA, 14. — Preiskovalni sodniki sodišča v Bologni so danes odobrili dokument, v katerem opozarjajo na nemogoče delovne pogoje ,v katerih morajo opravljati svoje funkcije. Sodniki v Bologni se pridružujejo protestu milanskih in rimskih kolegov ter poudarjajo, da so skupaj s kolegi iz Emilie Romagne pred enim letom že opozorili pristojne oblasti na porazne razmere italijanskega sodstva. Predsednik sodišča v Bologni se je zelo zavzel za izboljšanje delovnih pogojev in italijanskega sodnega sistema sploh, a njegovi pozivi niso doslej našli odziva.

Preiskovalni urad sodišča v Bologni ima sedem sodnikov, od katerih se mora vsak poprečno ukvarjati z 250 sodnimi postopki ob pomoči štirih tajnikov in dveh tipkaric. Poleg tega pa se morajo ukvarjati še z vrsto drugih postopkov, katerih je bilo samo leta 1971 16.500.

WUPPERTAL (Z. Nemčija), 14. — Predstavnik nemške zdravstvene organizacije je danes sporočil, da so v Wuppertalu ugotovili dva primera kolere. Gre za moža in žensko, ki sta se pred kratkim vrnila iz Angole. Nemški zdravniki trdijo, da gre za lažjo vrsto kolere «El tor», ki ni nalezljiva, kljub temu pa so obvestili svetovno zdravstveno organizacijo.

Še en primer kolere so zabeležili tudi v Veliki Britaniji Danes so namreč sprejeli v bolnišnico mlado žensko.

PRED POMEMBNIMI SKLEPI O BODOČNOSTI BLIŽNJEGA VZHODA

Danes v Kuvaitu srečanje arabskih zunanjih ministrov

V ospredju vprašanje palestinskega osvobodilnega gibanja - Moše Dajan v ZDA Sovjetska vojaška delegacija v Siriji - Odnosi med muslimani in Kopti

BEJRUT, 14. — Danes je bila v Libanonu 24-urna splošna stavka, ki jo je proglasila libanonska delavska zbornica v znak protesta proti policiji, ki je včeraj ubila dva libanonska delavca. Današnja stavka je prizadela le nekatera področja gospodarskega življenja v državi. Razen javnih prevozov, bank, pristanišč, petrolejskih podjetij ter nekaterih drugih gospodarskih področij, je bilo drugje opaziti vsakdanje normalno življenje. Stavkali so tudi študenti ameriškega in libanonskega vseučilišča ter nekaterih drugih višjih šol.

Sicer pa so politične razmere v Libanonu in sploh na vsem Bližnjem vzhodu vsaj začasno nespremenjene. Pozornost javnega mnenja se obrača na jutrišnjo sejo, ki jo bodo imeli zunanji ministri dvanajstih arabskih držav v Kuvajtu. Glavna tema tega sestanka bo brez dvoma vprašanje odnosov z Izraelom ter podrejeno vprašanje pomoči palestinskemu gibanju za osvoboditev.

Po mnenju tuniških časopisov bodo morali ministri arabskih držav izdelati osnutek skupne strategije, ki bi onemogočila vsakršen manever, ki bi bil naperjen proti palestinskemu odporu.

Tuniški zunanji minister Mohamed Masmudi je izjavil dobesedno: «Lahko smo popolnoma optimistično razpoloženi glede palestinskega vprašanja... Naša dolžnost je, da posvetimo posebno pozornost palestinskemu vprašanju, kar mi je še posebno priporočil ministrski predsednik Burgiba».

Pomembne izjave je podal v Kairu tudi tuniški ministrski predsednik Hedi Nuira. Ta je med drugim opozoril svetovno javnost na morebitne tragične posledice arabsko-izraelskega spopada. Tuniški državnik je poudaril potrebo po pomiritvi na Bližnjem vzhodu, upoštevajoč dejstvo, da je ta spopad predvsem človečanski problem in ne problem spopada med Arabci in Izraelci.

V Kuvajtu bodo arabski državniki trezno presojali sedanje razmere na Bližnjem vzhodu, tudi v luči soočenja velikih sil na tem področju. To soočenje bo morda postalo še bolj važno prav sedaj, ko se morda, kljub vsem težavam, vietnamska tragedija bliža k svojemu koncu. Če se bo to zgodilo, potem bo problem Bližnjega vzhoda postal vedno bolj pomemben v očeh ameriške zunanje politike.

Prav v teh dneh je na obisku v ZDA izraelski obrambni minister Moše Dajan, ki zbira pri ameriških Židih denarno in drugo pomoč za izraelsko stvar v Palestini. Dajan, baje, ni zahteval, da bi se sestal z ameriškim zunanjim ministrom Rogersom, toda ta ga je vseeno poklical na razgovor.

Ali je res Rogers poklical Dajana na razgovor, je seveda veliko vprašanje, kajti v dobro obveščenih krogih se govori, da je izraelski minister za obrambo postavil Rogersu precej zahtev glede izraelske oborožitve. Če je to res, potem je Dajan šel v ZDA prav z namenom, da bo dosegel od ameriške vlade večje pošiljke orožja. Pravijo, da je Dajan zahteval, da bodo ZDA še nadalje oskrbovale Izrael z letali tipov «F-4» ter «A-4». Nadalje je zahteval, da bi ameriška vlada odobrila dobavo raket zemlja-zemlja tipa lance, helikopterja tipa «cobra» in raket «maverick», kakor tudi sistema za vodenje bombardiranja z žarki «laser», ki so ga Američani že preizkusili v Vietnamu.

Vse to spada seveda še vedno v vrsto ugibanj, ker obstajajo še vedno nekatere negotovosti posebno glede sovjetske navzočnosti na Bližnjem vzhodu. V tej zvezi pa je treba pripomniti, da je prav sedaj na obisku v Siriji sovjetska vojaška delegacija, ki jo vodi visoki predstavnik sovjetske vojske. Delegacija se pogovarja na politični ravni s predstavniki vodilne sirske stranke «Baath».

Razširila se je tudi vest, da bosta Egipt in Libija v kratkem dobavila Siriji večje količine letal in drugega orožja, kar naj bi povečalo obrambno in napadalno zmogljivost sirske vojske. V dobro obveščenih krogih pa pravijo, da bodo o tem razpravljali na jutrišnjem sestanku zunanji ministri arabskih držav.

Na kraju je treba še omeniti nekaj obrobnih dogodkov v arabskem svetu. Predvsem gre za precejšnjo napetost v Egiptu med muslimani in kopti. Prejšnji teden je bila v bližini Kaira zažgana koptska stolnica ter je prišlo do izgredov. Kairska vlada je imenovala komisijo, ki naj preišče vso zadevo ter ugotovi, na kateri strani je krivda za te dogodke. Kopti pa so še vedno zelo vznemirjeni. Ta del egiptovskega prebivalstva predstavlja približno eno sedmino celotnega prebivalstva.

ZARADI NASPROTOVANJA KATOLIŠKIH POLITIČNIH SKUPIN

Heathov obisk v Severni Irski obsojen na skoraj gotov neuspeh

Število letošnjih žrtev gverile naraslo na 418

LONDON, 14. — Vse kaže, da bližnji obisk angleškega premiera Edwarda Heatha v Ulstru ne samo, da ne bo uspešen, pač pa se bo utegnil celo spremeniti v pravcat poraz, kot se je že zgodilo z obiskom ministra za ulstrske zadeve W. Whitelawa v Darlingtonu.

Heath namerava obiskati Severno Irsko, da bi se tam sestal s predstavniki vseh tamkajšnjih političnih strank in struj. Njegov načrt pa je spodletel, ker so manjšinske stranke odpovedale udeležbo na razgovorih. Sem pride v poštev predvsem socialistična - laburistična stranka, ki zastopa interese katoliškega delavstva v Severni Irski.

Tako se bo Heath lahko soočil samo s predstavniki Unionistične stranke B. Faulknerja, torej le s predstavniki protestantskega dela prebivalstva. Zato bo tudi v tem primeru odpadel dialog s političnim predstavništvom opozicijskih političnih sil.

Zakaj so socialisti-laburisti Severne Irske odklonili razgovor s Heathom? Odgovor na to vprašanje je na dlani: katoliška manjšina v Severni Irski čuti še vedno, da je londonska vlada na strani protestantske večine, ker pač hoče zagotoviti gospodarstvo Združenega kraljestva nad Severno Irsko. Angleži sicer vedo, da je njihov položaj v Ulstru precej močan, ker razpolaga tam s protestantsko večino. Zato tudi ne popuščajo glede osnovnih zahtev katoliške manjšine, čeprav se zavedajo, da bo nemogoče voditi v nedogled tako politiko. Prej ali slej bo treba vendarle uvesti v Severni Irski tak režim, ki bi spoštoval sorazmerno predstavništvo vseh političnih strank in struj v deželi, kar bi pa pomenilo konec nadvlade protestantske večine, ki se v tem primeru istoveti s koncem nadvaldanja protestantske buržoazije nad katoliškim proletariatom.

Danes je umrl v Belfastu neki 19-letni angleški vojak, ki je bil ranjen sinoči, ko se je skupaj s poveljnikom patrulje pogovarjal v neki hiši z domačini. V Belfastu je danes tudi umrl neki drugi civilist, ki je bil ranjen na ulici.

Žrtve severnoirske gverile so tako narasle na 630 ljudi od avgusta 1969.

Letos je bilo 418 žrtev (lani 173); 298 civilistov, 97 vijakov, 20 vojaških brambovcev, 11 policijskih agentov ter 2 policijska rezervista. Na drugi strani je treba zabeležiti še, da je močna eksplozija prejšnjo noč razdejala železniško progo blizu Newryja.

V neko bolnišnico v Belfastu so sprejeli neko žensko, ki je bila že dvakrat žrtev napadov simpatizerjev organizacije IRA. Ta organizacija je sprejela nase odgovornost za napade, češ da je ženska vohunila za Angleže. Njeno zdravstveno stanje je zelo resno.

Danes je irski katoliški primas kardinal Conway obsodil nasilje proti katoliškemu prebivalstvu v Ulstru, toda istočasno je obsodil bojne metode organizacije IRA.

MIAMI, 14. — V ameriških sodnih krogih se je izvedelo, da se bo 19. januarja začel proces proti Meiru Lanskyju, enemu izmed glavnih voditeljev ameriškega gangsterizma. Lanskyja so aretirali agenti FBI prejšnji torek takoj po njegovem prihodu v Miami potem ko so ga vse južnoameriške države izgnale.

Ponovni francoski jedrski poskusi

SYDNEY, 14. — Vse kaže, da pripravlja Francija za prihodnje poletje nov jedrski poskus na atolu Mururoa. Vest je sporočil pariški dopisnik avstralskega dnevnika «Morning Herald», ki trdi tudi, da bo destruktivna sila nove bombe enakovredna sili milijona ton trotila.

ZAHRBTEN SOVRAŽNIK

Splošno je znana resnica, da grški polkovniki in njihovi podrepniki niso priljubljeni grškemu ljudstvu, vse kaže pa, da si je atenski režim s svojo večletno zatiralno politiko nakopal še novega, zelo zahrbtnega sovražnika.

Solunsko sodišče je moralo namreč za več mesecev odložiti procese, ki bi se morali začeti v teh dneh. Možje, ki delijo pravico polkovnikov, so tudi odločili, da bo moral državni pravdnik znova preučiti dokazno gradivo, ki so ga zahrbtni sovražniki poškodovali z nepričakovano akcijo. Naši bralci se bodo verjetno spraševali, kdo so ti junaki, ki so se postavili po robu fašističnemu režimu in podprli grške rodoljube. Odgovor jih bo verjetno presenetil. Gre namreč za solunske miši, ki so napadle in požrle dokumente arhiva solunskega sodišča.

POROČILO «ODBORA LINO»

Italijansko letalstvo v zelo kritičnem položaju

Sedanje infrastrukture ne zadoščajo več hitremu razvoju civilnega letalskega prometa

RIM, 14. — Potniški promet na italijanskih letališčih je dosegel lani rekordno številko 20 milijonov potnikov, leta 1982 pa bo samo rimsko letališče v Fiumicinu imelo od 16 do 32 milijonov potnikov. Te skope številke v zadostni meri ponazarjajo probleme italijanskega civilnega letalstva, ki jih je obdelal tako imenovani «odbor Lino» v dolgem poročilu «Razmere na italijanskih civilnih letališčih in v državnem zračnem prostoru».

Odbor, ki ga je imenovalo pred časom ministrstvo za prevoz in civilno letalstvo, je v svojem poročilu v bistvu potrdil stališče združenja pilotov ANPAC, ki je ostro kritiziralo organizacijo italijanskega civilnega letalstva in zlasti pomanjkanje primernih varnostnih naprav na italijanskih letališčih, odkar je maja letos letalska nesreča pri Palermu terjala nad 100 smrtnih žrtev. Komisija v uvodu opozarja, da so razmere civilnega letalstva iz leta v leto bolj porazne in da se stalno veča razlika v kvaliteti med italijanskim in evropskim letalstvom. Obenem poudarja, da je nujno potrebna hitra in radikalna rešitev vseh problemov organizacije in varnosti poletov v okviru evropske gospodarske skupnosti.

Po mnenju odbora so največje hibe v treh ključnih sektorjih in sicer v letalskih prevozih, letališčih in poletih. Vzrok tako poraznega položaja je pomanjkanje ustrezne politike letalskih prevozov v širšem okviru politike javnih prevoznih sredstev. Zato ni mogoče pripraviti primernega razvojnega načrta za «mrežo» letališč in naprav za varnost poletov, tudi ker dosedanja zakonodaja ne ustreza problemom tega transportnega sredstva, ki se stalno in zelo hitro razvija.

«Generalno ravnateljstvo civilnega letalstva — ugotavlja odbor v svojem poročilu — nima ne pristojnosti ne finančnih sredstev za tako razvejano in dinamično dejavnost, kot jo zahteva stalen razvoj letalstva.

V zvezi s problemom nadzorstva nad letalskim civilnim prometom komisija opozarja, da je civilnim letalom prepovedan dostop v 75 odstotkov italijanskega zračnega prostora, kar pogojuje razvoj letalstva. Za optimalno izkoriščanje tega prostora je nujno potrebna uresničitev nadzorne službe, ki naj urejuje civilni in vojaški letalski promet in imenovanje pristojnega organa, ki naj, razen v izrednih primerih, odgovarja za civilni in vojaški promet.

Seveda pa zahteva popolna reorganizacija italijanskega civilnega letalstva ogromna sredstva. Samo prireditev letališč sedanjim zahtevam varnosti bi «požrla» 200 milijard lir, do leta 1982 pa bi morala družba investirati vsaj 1.100 milijard lir za razvoj letalskega prometa. Strošek je izdaten a nujen, če hoče italijanska vlada zagotoviti razvoj in varnost letalstva.

V zvezi s poročilom «odbora Lino» je združenje pilotov italijanskega civilnega letalstva ANCAP objavilo dokument, v katerem poudarja, da je komisija v bistvu le potrdila stališča letalcev. Združenje nadalje zagotavlja, da bo pripomoglo k reorganizaciji te pomembne gospodarske dejavnosti in napoveduje «belo knjigo», ki bo dopolnila omenjeno poročilo.

Aretirani španski rodoljubi

MADRID, 14. — Španska uradna tiskovna agencija «CIFRA» je sporočila, da so policijski agentje aretirali in prijavili sodišču skupino aktivistov španske komunistične partije in štiri baskovske rodoljube. Kaže, da je med aretiranimi tudi 45-letni Manuel Zabaleta, ki je doslej skrivaj peljal baskovske rodoljube v Francijo.

JUAN PERON V RIMU

RIM, 14. — Bivši argentinski predsednik Juan Domingo Peron je danes popoldne prispel v Rim, od koder bo v četrtek zvečer odpotoval v Buenos Aires. Rimska policija je močno zastražila letališče Ciampino in ni dovolila časnikarjem in fotografom, da bi se preveč približali Peronu, ker se je bala morebitnih izgredov pripadnikov protiperonističnega gibanja.

Popoldne se je bivši argentinski predsednik sestal s predsednikom italijanske vlade Andreottijem, jutri pa bo sprejel predstavnike italijanskih političnih strank in industrialce, ki so investirali kapitale v Argentini.

Tajnik zavoda za mednarodne stike prof. Valori, ki je Peronov osebni prijatelj, je sporočil časnikarjem, da je on pred nekaj meseci organiziral srečanje med Peronom in bivšim argentinskim predsednikom Arturom Frondizijem. Na tem srečanju naj bi se bivša državnika pobotala in pripravila načrt za pomiritev Argentine.

Predstavnik buenosaireške vojaške uprave je danes sporočil, da se bo sedanji argentinski predsednik general Lanusse sestal s Peronom po njegovem povratku v domovino, če bo ta izrecno zahteval sestanek in bo utemeljil svojo željo. Predstavnik vlade je tudi dodal, da bodo v petek prepovedane vse poulične manifestacije, da bi preprečili izbruh neredov. Kljub prepovedi, pa so pristaši in nasprotniki bivšega predsednika že začeli z manifestacijami.

Na sliki bivši argentinski predsednik Peron ob prihodu na rimsko letališče Ciampino.

Družina, zavarovana pri INA, ki jo ščiti polica, katera v vsakem trenutku jamči kapital z enako kupno močjo, kakršno ima danes.

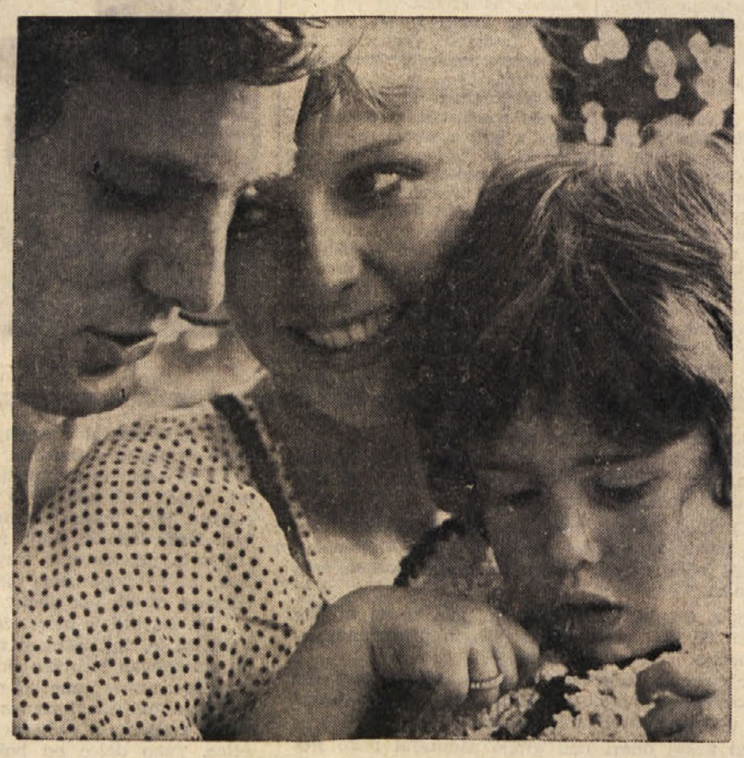

Kapital za vas, da bi vam omogočili bolj vedro zrelo dobo.
Kapital za vašo družino, da bi ji zagotovili gmotno gotovost «za vsak primer». Tema dvema klasičnima jamstvoma, ki ju nudi «družinska polica», zavod INA dodaja danes svoje tretje jamstvo: **zavarovani kapital bo ob izplačilu imel isto kupno moč, kakršno ima danes.**
Kaj to pomeni? To pomeni, da sproti, ko cene naraščajo, **sorazmerno narašča tudi zavarovani kapital** (do največ 3% na leto) v smislu dviga **uradnega pokazatelja življenjskih stroškov** po računih Osrednjega statističnega zavoda.
Če se vrednost denarja zniža za stopničko, se v enaki meri dvigne polica in s tem se ponovno vzpostavi ravnotežje.
Zavod INA je ustvaril to izredno «prilagodljivo» polico, da bi omogočil tudi vam, da svoji družini zagotovite bolj varno in vedro življenje.
Zavarujte se in živite mirno: za vašo vedrostjo smo mi, INA.

Če želite, to zavarovalno polico združite z zavarovanjem za odškodnino v primeru, ko bi zaradi bolezni ali nezgode morali v bolnišnico ali zdravilišče.

Za vedrostjo...

INA
ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI